TÜRKİYE TEKSTİL SANAYİİ İŞVERENLERİ SENDİKASI AYLIK DERGİSİ

TEKSTİL İŞVEREN

SAYI: 394 • EKİM 2013

*

TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ İMZALANDI

TEKNİK TEKSTİL İHRACATI ARTIYOR

'TEKSTİL' ENERJİYE DE AÇILIYOR!

SENDİKAMIZDA YENİ DÖNEM

Pamuk
Her yıl daha da hafifliyor

Nobel ödüllü iktisatçı
Paul Krugman
Dünya ekonomi gündemini yorumluyor

AKSA
Türkiye'de tek, dünyada lider

'AZ'la yetinen modacı
Mehtap Elaidi

Türkiye
Tekstil Sanayii İşverenleri
Sendikası
Metrocity A Ofis Blok Büyükdere Cad.
No: 171 K.19 34330 1. Levent-İstanbul
Tel: (0212) 344 07 77 (Pbx)
Fax: (0212) 344 07 66-67
www.tekstilisveren.org.tr

Önemli deneyim!

Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası, son çeyreğine girdiğimiz 2013 yılında çok önemli iki süreç yaşadı. İlki, nisan ayında 23. Olağan Genel Kurul'da yapılan seçim sonucunda, yeni yönetim uzun yıllar sendikamıza hizmet eden sevgili Başkan Halit Narin'den bayrağı devraldı. İkincisi de, görevine henüz başlayan yeni yönetim, 35 yıl sonra ilk kez toplu sözleşme aşamasında yaşanan grev sürecini başarıyla yönetti.

Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası ile Türk-İş'e bağlı Türkiye Tekstil Örme ve Giyim Sanayii İşçileri Sendikası (TEKSİF), Hak-İş'e bağlı Öz İplik-İş ve DİSK'e bağlı Tekstil İşçileri Sendikası (TEKSTİL) arasında beş ay süreyle devam eden XXIII. Dönem Grup Toplu İş Sözleşmesi müzakereleri, tarafların anlaşması ile sonuçlandırılarak 36 aylık sözleşme imzalandı.

Yaşadığımız dokuz günlük grev, elbette işverenler için arzu edilen bir durum değildi. Öte yandan işçilerin demokratik haklarına saygı göstererek, çözüm için büyük çaba harcayan yeni yönetim, bu süreçte sendikamızın haklarına ve değerlerine sahip çıkma açısından önemli bir deneyim kazandı.

Müzakere süreci içerisinde bizlere olan inançlarıyla verdikleri tam ve koşulsuz destek için tüm üyelerimize bir kez daha teşekkür eder, XXIII. Dönem Grup Toplu İş Sözleşmesi'nin ülkemize, işverenlerimize ve işçilerimize hayırlı olmasını dileriz.

Saygılarımızla,

Muharrem Kayhan
Yönetim Kurulu Başkanı

Tekstil İşveren Dergisi

Ekim 2013 Sayı: 394

Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası Adına İmtiyaz Sahibi
Muharrem Kayhan

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Av. Başar Ay

Yayın Danışma Kurulu
Av. Samim Ergeneli
Levent Oğuz

Basın Müşaviri
Mine Şenkul Ergüven

Yayın Kurulu
Lerzan Öztürk
Av. Çiğdem Subaşı
Av. Ömer Emre Kaynak
Bora Kocaman
Ceren Ermiş
Çiğdem Yıldız

İdari Merkezi
Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası
Metrocity A Ofis Blok Büyükdere Cad. No: 171 K.19
34330 1. Levent-İstanbul
Tel: (0212) 344 07 77 (Pbx)
Fax: (0212) 344 07 66-67
www.tekstilisveren.org.tr

Görsel Yönetmen
Murat Kars

Baskı
Bilnet Matbaacılık
Biltur Basım Yayın ve Hizmet A.Ş.
Yukarı Dudullu Organize Sanayi Bölgesi 1. Cadde
No: 16 Ümraniye / İstanbul
Tel: 444 44 03 Faks: 0216 365 99 07-08

Yayın Türü:
Yerel, Aylık, Süreli
ISSN: 1307-6566

Tekstil İşveren Dergisi, Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası tarafından aylık olarak yayınlanır. Kaynak gösterilmek suretiyle alıntı yapılabilir. Dergide bulunan imzalı yazıların sorumluluğu yazarlara aittir.

Yeni dönem!

Dünyada ve Türkiye'de önemli gelişmeler yaşanıyor. Bu gelişmelerin merkezinde ise hiç kuşkusuz Mısır ve yanı başımızdaki Suriye yer alıyor. Doğumuzdaki komşuların yanı sıra Avrupa'yı da yakından takip ediyoruz. Başta Yunanistan olmak üzere ekonomik durgunlukla savaşan Avrupa, ithalat-ihracat açısından bizi doğrudan etkiliyor. Son zamanlarda Avrupa ekonomisindeki toparlanma belirtilerini sektörümüz açısında umut verici buluyoruz. Her gelişmeye hazırlıklı olmak zorundayız. Önlemleri şimdiden almak gerekiyor.

Buradan hareketle, sendikamızda da yeni bir dönem başladı. Sendikamızı 41 yıldır başarıyla yöneten sayın Onursal Başkanımız Halit Narin, bayrağı Muharrem Kayhan'a teslim etti. Yeni yönetimin ilk önemli icraatı, işçi sendikalarıyla toplu sözleşme imzalanması oldu. Herkese hayırlı olmasını diliyoruz.

Malum, tekstil sektörünün en önemli hammaddesi pamuk. Ancak Türkiye'de ekim alanları ve ithalat ile ilgili sorunlar yaşanıyor. Buradan hareketle kapağımıza taşıdığımız 'pamuk dosyası'nda yapılması gerekenleri, uzmanlara dayanarak sıraladık. Diğer önemli bir gelişme ise 'teknik tekstil' konusunda yaşanıyor. Ülkemizde de önemli bir pazar haline gelmeye başlayan 'teknik tekstil' konusunu beğeniyle okuyacağınızı düşünüyoruz. Adını daha çok tekstil, inşaat ya da turizm sektörlerinde duyduğumuz önemli grupların neden enerji sektörüne girdikleri haberimiz de ilginç detaylar içeriyor. Köşe yazarlarımızdan Prof. Dr. Şükrü Kızılot'un yorumları, kültür sanat, moda, tasarım, seyahat ve gurme sayfalarımız da farklı bir dünyaya pencere açıyor.

Nobel ödüllü iktisatçı Krugman dergimizde!

Prof. Paul Krugman, 2008'de Nobel ödülü kazanmış, dünyaca ünlü bir iktisatçı. Princeton Üniversitesi'nde ekonomi ve uluslararası ilişkiler dersleri veren, son dönemlerin en önemli iktisatçılarından kabul edilen Prof. Krugman, aynı zamanda The New York Times yazarı. The New York Times'la yaptığımız iş birliğiyle, bu sayıda olduğu gibi, Prof. Krugman'ın yazıları dönem dönem dergimizde yer alacak. Prof. Krugman'ın dünya ekonomi gündemindeki konularla ilgili yorumlarını ilgiliyle okuyacağınızı umuyoruz.

Keyifli ve başarılı bir ay dileğimizle…

Av. Başar Ay
Genel Sekreter

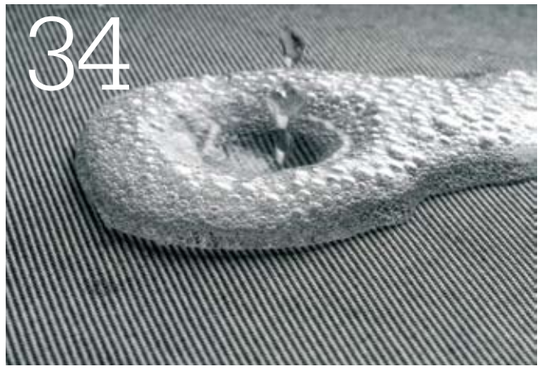

3 Başkan'ın mesajı

5 Editör

8 Kısa haberler

10 Toplu iş sözleşmesi imzalandı
Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası ile TEKSİF, Öz İplik-İş ve TEKSTİL sendikaları arasında toplu sözleşme imzalandı.

12 Sendikamızda yeni dönem
27-28 Nisan'daki Genel Kurul'da tek listeyle gidilen seçimlerde başkanlık koltuğuna Muharrem Kayhan oturdu.

16 Teşekkürler Başkan!
Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası'na 41 yıl başkanlık yapan Halit Narin, sendikayı bugünkü konumuna taşıyan isim oldu.

20 Krugman ile dünya ekonomisi turu
Paul Krugman'ın gündeminde ABD ve Japonya var.

24 Pamuk her yıl daha da hafifliyor
Pamuk üretim alanlarındaki daralma nedeniyle Türkiye, bu yılı 2 milyar dolarlık pamuk ithalatıyla kapatacak.

32 Pamuk yatırım aracı oldu
İzmir'de kurulan lisanslı depo sistemi ile pamukta yeni dönem başladı.

34 Teknik tekstil ihracatı artıyor
Dünyada yaklaşık 200 milyar dolarlık pazar hacmine ulaşan teknik tekstiller, tekstil sektörünün en kârlı alanlarından biri olarak öne çıkıyor.

42 Türkiye'de tek, dünyada lider!
Aksa Akrilik Kimya Sanayii A.Ş. Genel Müdürü Cengiz Taş, başarılarının temelini ve yatırım planlarını anlattı.

46 Prof. Dr. Şükrü Kızılot
Şirkete otomobil almanın vergi avantajı ne?

48 'Tekstil' enerjiye de açılıyor!
Tekstil, inşaat ya da turizm sektöründe faaliyet gösteren 'büyük firmalar', enerji sektörüne de girmeye başladı.

54 Avrupa canlanıyor mu?
Euro Bölgesi ve AB, 2013'ün ikinci çeyreğinde, önceki çeyreğe göre yüzde 0.3 oranında büyüdü.

56 'AZ'la yetinen modacı
Moda Tasarımcıları Derneği Başkanı Mehtap Elaidi'ye göre Türk tasarımları ekol haline geldi.

60 Moda

62 Kültür-Sanat

64 İngilizce özetler

66 Fuar takvimi

Yurtdışı borcu arttı

Merkez Bankası verilerine göre özel sektörün yurtdışından sağladığı uzun vadeli kredi borcu, Haziran 2013 sonu itibariyle bir önceki yıl sonuna göre 4.1 milyar dolar artarak 143.2 milyar dolara ulaştı. Borçluya göre dağılım incelendiğinde, bir önceki yıl sonu ile karşılaştırıldığında bankaların kredi borçlanmalarının 1.7 milyar dolar, tahvil ihracı borçlanmalarının 3.6 milyar dolar arttığı gözlendi. Bankacılık dışı finansal kuruluşların kredi biçimindeki borçlanmaları 306 milyon dolar azalırken, tahvil ihracı biçimindeki borçlanmaları ise 1.5 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. Söz konusu dönemde finansal olmayan kuruluşların kredi biçimindeki borçlanmaları 3.2 milyar dolar azalırken, tahvil stoku ise 990 milyon dolar artışla 2.4 milyar dolara ulaştı.

Diyarbakır'a tekstil yatırımı

Diyarbakır, tekstilin güçlü bir oyuncusu olma yolunda emin adımlarla ilerliyor. Diyarbakır ve Türkiye genelinden gelecek tekstilcilere ev sahipliği yapacak olan Tekstil Organize Sanayi Sitesi'nin kurulacağı alan için Diyarbakır – Elazığ karayolu üzerindeki bir mera alanı belirlendi. Meranın tekstil kent arazisi olarak tahsisi için çalışmalara başlanırken Mera Komisyonu'nun aldığı karar, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nca da desteklendi. Prosedürler nedeniyle organize sanayi bölgelerinin kurulması uzun sürdüğünden, proje öncelikle küçük sanayi sitesi olarak kurulacak.

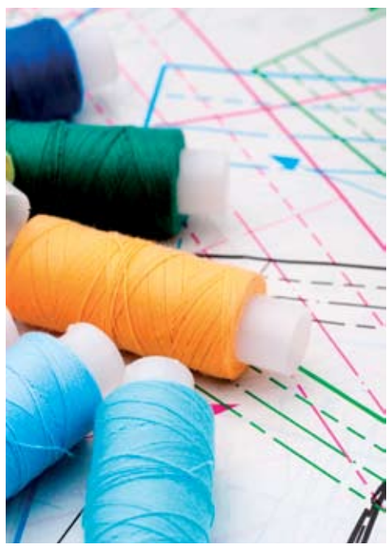

Dış ticaret açığı engellenemiyor!

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı işbirliğiyle oluşturulan 2013 yılı temmuz ayına ilişkin geçici dış ticaret verileri açıklandı. Buna göre Türkiye'nin ihracatı, temmuz ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 2.2 artarak 13 milyar 113 milyon dolar oldu. İthalat ise yüzde 10 artarak 22 milyar 918 milyon dolar olarak gerçekleşti. İhracatın ithalatı karşılama oranı geçen yıl temmuzda yüzde 61.6 iken, bu yılın aynı ayında yüzde 57.2'ye geriledi. Dış ticaret açığı, temmuz ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 22.5 artarak 8 milyar 5 milyon dolardan 9 milyar 806 milyon dolara çıktı. Takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre; bu yılın temmuz ayında geçen yılın aynı ayına göre ihracat yüzde 0.9 azaldı, ithalat ise yüzde 6.1 arttı. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ise temmuzda bir önceki aya göre ihracat yüzde 2.1 artarken, ithalat yüzde 2.4 azaldı.

Bankacılık sektörü 157 ülkeden büyük

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) ile 2012 yılına ilişkin Dünya Bankası ekonomik büyüklük listesi verilerine göre, bankaların toplam aktif büyüklüğü haziran sonunda geçen yıl sonuna kıyasla 157 milyar TL artarak 1 trilyon 528 milyar liraya ulaştı. Aktif büyüklüğün dolar bazında karşılığı ise 792.5 milyar dolar. Aktif büyüklük, ulaştığı bu rakamla Türkiye'nin 2012 yılı ekonomik büyüklüğünü geride bırakırken, Türkiye'den sonra gelen 157 ekonominin de üzerinde yer aldı.

Doğu illerinden destek

Hükümet, Doğu illerinde tekstil, hazır giyim ve deri sektörlerinin bir arada olduğu bölgeler ve lojistik merkezleri kurmayı planlıyor. Bu iller ile İstanbul ve diğer liman kentler arasındaki lojistik sorununun aşılmasına yönelik tedbirlerin de planlandığı 2013-2017 Eylem Planı'na göre dağınık haldeki işletmeler bir araya getirilecek. Kayıt dışılığın önüne geçilmesi ve sektörün kümelenerek düzenli bir yapıya kavuşturulması amacıyla İstanbul'da faaliyet gösteren yaklaşık 800 örme işletmesi için de özel bir örme sanayi bölgesi kurulacak. Hükümet, eylem planı ile ayrıca küçük ölçekli hazır giyim ihracatçılarının elini rahatlatmak için onların kullandıkları ithal girdilerdeki gümrük vergilerinin istisna kapsamına alınmasını sağlamayı ve bu tarz işletmelere serbest bölgelere giriş hakkı vermeyi planlıyor.

Rusya'dan pamuk hamlesi

Pamuk konusunda ithalat ağırlıklı çalışan Rusya bu durumdan kurtulmanın yollarını arıyor. Rusya Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Rusya'da pamuk yetiştirilmesini sağlayarak, Rus tekstilcilerin bu konudaki dış bağımlılığını azaltmayı hedefliyor. Rusya Sanayi ve Ticaret Bakan Yardımcısı Georgiy Kalamanov, bu sorunu modern teknoloji kullanarak aşacaklarını belirterek, yerli pamuk üretiminin canlanmasının sadece tekstilcileri değil, aynı zamanda savunma sanayii, devlet marka kurumu ve diğer bazı sektöreri de ilgilendirdiğini söyledi. 2020 yılında Rusya tekstil sektörünün tahmini pamuk elyafı ihtiyacı 200 bin tonu bulacak.

Güney Korelilerle ortak araştırma

Bursa Ticaret Odası (BTSO) ve Bursa Tekstil Konfeksiyon Merkezi (BUTEKOM) ile Kore Tekstil Geliştirme Enstitüsü (KTDI) arasında, iki ülkede yürütülen tekstil ve konfeksiyon alanındaki araştırma geliştirme çalışmalarında işbirliği ve iyi niyet anlaşması imzaladı. Anlaşmaya, BTSO ve BUTEKOM adına Başkan İbrahim Burkay, KTDI adına da Başkan Hu Saeng Park imza koydular. İstanbul'da düzenlenen imza töreninde konuşan BTSO ve BUTEKOM Başkanı Burkay, "Günümüz dünyasında, bilgiyi üreten ve teknolojik kalkınma ilkeleri çerçevesinde bilgiyi ürüne dönüştüren ülkeler ve kentler, yükselen yeni ekonomiler olarak karşımıza çıkıyor" dedi.

En fazla ihracat dokuma kumaşta

İstanbul Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçı Birlikleri'nin açıkladığı verilere göre, tekstil ve hammaddeleri alanında ihracat yapan firmalar, ocak-temmuz ayları arasındaki ihracatlarını geçen yılın aynı dönemiyle kıyaslandığında yüzde 7.9 oranında artırdı. Avrupa Birliği (AB) ülkelerine yapılan ihracat, sektörün toplam ihracatının yüzde 44.8'ini oluşturdu. Rakamların detaylarına bakıldığında ise ilk yedi ayda dokuma kumaşta 1 milyar 654 milyon 999 bin dolar, örme kumaşta 983 milyon 897 bin dolar, iplikte 979 milyon 688 bin dolar, elyafta 369 milyon 537 bin dolar tutarında ihracat yapıldı.

TOSAB dört yıl sonra faaliyete geçecek

Tekstil Boyaları Organize Sanayi Bölgesi dört yıl sonra faaliyete başlıyor. Organize Sanayi Bölgesi'nin (TOSAB) disiplinli hale gelmesi için çalışmalarını sürdürdüklerini belirten Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Altepe, bölgedeki yer tahsisleri ve altyapı çalışmalarının devam ettiğini söyledi. Altepe, "205 hektar alanda Badırga Bölgesi'nde kurulacak tesis için suyun temin edilmesi gibi çalışmaların iki yıl içinde tamamlanması hedefleniyor. Yol çalışmaları ve inşaatların da en geç iki yılda bitmesiyle TOSAB, dört yıl sonra faaliyete geçecek. Böylece arıtma tesisleriyle modern, çevre dostu bir alanda üretim yapan örnek bir sanayi kurulacak" dedi.

Taraflar arasındaki toplu sözleşme 36 ayı kapsıyor.

Toplu iş sözleşmesi imzalandı

Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası ile TEKSİF, Öz İplik-İş ve TEKSTİL sendikaları arasında tarafların anlaşması sonucunda toplu sözleşme imzalandı.

Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası Yönetim Kurulu Başkanı Muharrem Kayhan ve Öz İplik-İş Sendikası Başkanı Murat Inanç.

Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası ile Türk-İş'e bağlı Türkiye Tekstil Örme ve Giyim Sanayii İşçileri Sendikası (TEKSİF), Hak-İş'e bağlı Öz İplik-İş ve DİSK'e bağlı Tekstil İşçileri Sendikası (TEKSTİL) arasında XXIII. Dönem Grup Toplu İş Sözleşmesi müzakereleri, tarafların anlaşması ile sonuçlandırılarak 36 aylık sözleşme imzalandı.

Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası Yönetim Kurulu Başkanı Muharrem Kayhan, TEKSİF'le imzaladıkları anlaşma sonrası yaptığı açıklamada, beklentilerin üzerinde iyileştirmeler yapıldığını vurguladı. Bunun sonucu olarak maliyetlerin arttığı bir süreçte rekabet şartlarının zorlaştığını ifade eden Kayhan, şöyle devam etti:

TEKSTİL heyeti.

TEKSİF ile Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası toplu sözleşmeyi imzaladı.

> "İşletmelerimiz, verimliliklerini artırarak üretimlerini sürdüreceklerdir."
> Muharrem Kayhan

TEKSTİL ile toplu sözleşme anlaşmasının imzalandığı an.

Muharrem Kayhan, TEKSİF yöneticileri ile birlikte.

"Tekstilin unvanı devam edecek"

"Ancak işletmelerimiz, verimliliklerini artırarak üretimlerini sürdüreceklerdir. Tekstil sektöründe rekabete olan inancımız tamdır. Türk tekstil sektörü, üretim ve ihracatta bir numaralı sektör unvanını devam ettirecektir."

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik'in müzakereler esnasında sürece önemli katkılarda bulunduğuna dikkat çeken Muharrem Kayhan, "Değerli Bakanımız Sayın Faruk Çelik'e ve Türk-İş Genel Mali Sekreteri Ergün Atalay'a (Şu anda Türk-iş Genel Başkanı) müzakerelerde göstermiş oldukları katkılarından dolayı teşekkürlerimizi sunmaktayız" dedi.

Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası ile Öz İplik-İş Sendikası heyetleri bir arada.

Sendikamızda yeni dönem

Sendikamızda nöbet değişimi yaşandı. Geçen dönem, "Artık bu son. 41 sene sonunda bayrağı devredeceğim bir yönetim oluşturdum" diyen Halit Narin, 27-28 Nisan'daki Genel Kurul'da aday olmadı. Tek listeyle gidilen seçimlerde başkanlık koltuğuna Muharrem Kayhan otururken, Narin de Onursal Başkanlık unvanı ile taçlandırıldı.

Halit Narin

Ahmet Aydın Akyol, Ömer Tuğrul İnançer, Hakan Öker, Muharrem Kayhan (soldan sağa)

Çalışma hayatının en köklü teşkilatlarının başında gelen ve 1961 yılında kurulan Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası'nın 23'üncü Olağan Genel Kurulu, sendikamızın İstanbul'daki merkezinde, 27-28 Nisan 2013 tarihleri arasında yapıldı. Büyük katılımla gerçekleşen seçimli Genel Kurul'da tek liste ile sandığa giden üyeler, Muharrem Kayhan'ı başkanlığa seçti. Sendikamızın 41 yıllık Başkanı Halit Narin, bir önceki seçimde açıkladığı gibi, bu dönem başkanlığa adaylığını koymazken, tekstilciler Genel Kurul'da Narin'i Onursal Başkanlık unvanı ile taçlandırdı.

Genel Kurul'un ilk gününde, önce divan başkanlığı seçimi yapıldı. Divan Başkanı olarak Ömer Tuğrul İnançer'in seçildiği, Divan Üyelikleri'nde ise Ahmet Aydın Akyol ve Hakan Öker'in yer aldığı Genel Kurul'da daha sonra yönetim, denetleme, disiplin ve danışma kurullarına seçilecek asil ve yedek üye adaylarının tespitine geçildi. Seçimde liste oluşturan isim ise Muharrem Kayhan oldu.

Genel Kurul'da, sandık kurulunda görev yapacak isimlerin de belirlenmesinin ardından daha sonra Yönetim ve Denetleme Kurulu faaliyet raporları görüşülerek, Yönetim Kurulu ile Denetleme Kurulu hesapları ibra edildi. Ardından yeni dönem bütçesi görüşüldü. Genel Kurul'a geçmiş dönem bütçesi hakkında bilgi veren sendikamız Genel Sekreteri Av. Başar Ay, yeni dönemde bütçenin ağırlık noktasını üyelere yönelik destek ve projeler ile eğitim giderlerinin oluşturacağını anlattı. Başar Ay'ın yaptığı sunumun ardından Divan Başkanı Ömer Tuğrul İnançer'in yaptığı oylamayla yeni dönem bütçesi kabul edildi.

Bütçe oylamasının ardından Genel Kurul'da Yeni Toplu İş İlişkileri Yasası'nın öngördüğü şekilde ana tüzükte yapılan değişiklikler teker teker görüşülerek oylandı. Görüşmeler sırasında sendikamızın nakit mevcudunun yüzde 10'undan fazla olmamak kaydıyla iktisadi işletmelere yatırım yapmak ve iktisadi işletme kurmasına dönük düzenleme de kabul edildi. Tüzüğün 4/16'ncı Maddesi'nde yer alan bu düzenleme ile ilgili Genel Kurul'a bilgi veren Başar Ay, kanunun sendikaların nakit mevcudunun yüzde 40'ına kadar iktisadi işletmelere yatırım yapabilme hakkı tanımasına rağmen Yönetim Kurulu'nun bunu yüzde 10'la sınırlandırdığını belirterek, "İktisadi işletme kurmak sendikamız için önemli. Çünkü vakfımıza sınav ve belgelendirme merkezi kuruyoruz. Sektörde 25 ana dalda belirlenmiş meslek standardı çerçevesinde sendikamız belge verecek. Bu belgeyi verebilmesi için bir iktisadi işletme kurulması hasıl oldu" dedi.

Genel Kurul'da daha sonra iki dönem başkanlık yapanların bir dönem ara vermeden yeniden başkanlık yapmamasını öngören tüzük değişikliği de kabul edildi.

Muharrem Kayhan, Halit Narin

Av. Başar Ay

"Narin'e müteşekkiriz"

Tüzükle ilgili görüşmeler sırasında söz alan Halit Narin, "Biz altı yıl önce gençleştirme operasyonu için harekete geçtik. Üç sene önce de bazı arkadaşları Yönetim Kurulu'na davet ettik. Başkan adaylığının tek olması için de bu Genel Kurul'da herhangi bir tebliğ yapmadık. Çünkü bu değişikliğe ihtiyaç vardı. Bizim yapmak istediğimiz ahenk bozulmadan devir-teslim yapılmasını gerektiren bir devamın mantığıydı" dedi. Narin, sendikada teamüllere uygun bir yönetimin devam etmesi gerektiğini de söyledi.

Tüzükle ilgili maddelerin kabul edilmesinin ardından söz alan Muharrem Kayhan, Halit Narin'in çalışma yaşamı ve tekstil sektörüne yaptığı hizmetlerden bahsederek şunları söyledi:

"Halit Narin Başkanımız yaptığı hizmetlerden çok az söz etti. Narin, bugünkü gibi bir sosyal barışın hiç olmadığı ortamda bu işe soyundu. 40 yılın üzerinde bir süreçte bu işi başarıyla

Genel Kurul'da, iki dönem başkanlık yapanların bir dönem ara vermeden yeniden başkanlık yapmamasını öngören tüzük değişikliği kabul edildi.

Muharrem Kayhan kimdir?

Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası'nın Yönetim Kurulu Başkanı seçilen Muharrem Kayhan, 1955 yılında İzmir'de doğdu. Muharrem Kayhan, St. Joseph ve Robert Kolej'deki orta öğretiminden sonra Manchester Üniversitesi Tekstil Mühendisliği Bölümü'nü 1976 yılında tamamladı. MBA derecesini Cornell Üniversitesi'nden 1978 yılında alan Kayhan, Söktaş A.Ş.'de Yönetim Kurulu Başkan Vekili görevini yürütüyor. Ege İhracatçı Birlikleri ve Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın Yönetim Kurullarında görev yapan Kayhan, 1997-1998 yılları arasında TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı olarak görev yaptı. Kayhan, 2001 Ocak ayında TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi Başkanı seçildi. 2005 yılından bu yana TÜSİAD Onursal Başkanı olan Kayhan, TBMM Üstün Hizmet Ödülü sahibi ve 2003 yılından itibaren İspanya'nın İzmir Fahri Konsolosu olarak da görev yapıyor.

> "Aday olmamız Sayın Narin'in işareti üzerine oldu. Kendisi bizleri çağırdı ve ben bu dönem sonu bırakıyorum dedi."

götürdü. Başka birinin gösterebileceği bir fedakârlık değildir. Bu süreç sadece bizim esas kuruluş alanımız olan toplu sözleşme yapmakla sınırlı kalmadı. Sendikamızın fonları ve mali gücü malumunuz. Sendikamızı sağlam mali temellere oturttu. Son 30 senedir bu mali güç sayesinde grev görmedik. Sağlanan dayanışma sayesinde bugün pürüzsüz yürüyen bir iş barışımız var. Narin'in tekstil sektörünün yükselen profiline sağladığı katkılar mutlaka yadsınamaz. Narin'e müteşekkiriz. Ayrıca rahmetli kurucularımız ve yaşayan firmaları adına da müteşekkiriz."

Narin, Onursal Başkan

Yönetime aday olmasını Halit Narin'in istediğini de dile getiren Muharrem Kayhan, bu konuda ise şu bilgileri verdi: "Aday olmamız Sayın Narin'in işareti üzerine oldu. Kendisi bizleri çağırdı ve 'ben bu dönem sonu bırakıyorum' dedi. Ondan önce Yönetim Kurulu'nda bile değildik. Geçmişte üç, dört yıl görev yapmıştık. 1990'larda bu sendikanın bütün fonu 25 milyon dolardı. Şu faizin gücüne bakın. Nerden nereye geldi. Bu ihtiyatlı yönetimin sonucudur. Yeni yönetim, ağırlıklı olarak şimdiki Yönetim Kurulu'nda vazife yapan adaylardan oluşmuş durumda. Bunun bir devamlılık sağladığı görüşündeyim. Halit Başkan'a şükran borçluyuz. İşçi, işveren ve tüm tekstil sektörü olarak ne kadar teşekkür etsek azdır."

Kayhan'ın konuşmasının ardından Genel Kurul'da ittifak halinde verilen bir önergeyle Halit Narin'e, Onursal Başkanlık unvanı verilmesi kabul edildi. Narin ilk kez 1966 yılında Başkanvekili olarak sendikamız Yönetim Kurulu'na girmiş, 1972 yılında yapılan Genel Kurul'un ardından da Yönetim Kurulu Başkanlığı'na getirilmişti. Narin, 10-11 Nisan 2010 tarihinde yapılan 22. Olağan Genel Kurul'da başkanlığa son kez aday olduğunu açıklamış ve "Artık bu son. 41 sene sonunda bayrağı devredeceğim bir yönetim oluşturdum" diyerek, Yönetim Kurulu'nda değişiklik yapmıştı. Narin, o dönemde şunları söylemişti: "Allah ömür verirse ben, 3 yıl daha başkanlık yapıp 41 senemi dolduracağım. '41 kere maaşallah' diyenlerden de Allah razı olsun. Üç sene sonunda başkanlığı devredeceğim yönetim için ittifak oluşturduk. Bu bayrağı devralacak arkadaş, ya büyükler içinden ya da gençler içinden çıkacak. Bu üç yıllık çalışma içinde mutlaka birisi 'Bu bayrağı ben taşıyacağım' diye ortaya çıkacaktır. Bugüne kadar bizde hep ahenk oldu, arkadaşlar beni seçti. Fakat bu durum benim için de zor, çünkü aday çıkmıyor. 'Bu yükü ben taşımak istemiyorum artık, biriniz bunu alsın' dedim. Yönetimi o mantıkla kurduk. Üç yıl sonra başkan ben olmayacağım."

Narin, 41 yıllık başkanlığı döneminde 2008'de ITMF (Uluslararası Tekstil Sanayicileri Federasyonu) Başkanı olarak dünya tekstilinin başkanlık koltuğuna da oturan ilk Türk olmuştu.

Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası'nın Yeni Yönetimi

Yönetim Kurulu

Asil Üyeler

Muharrem H. Kayhan - Söktaş Dokuma İşletmeleri San. ve Tic. A.Ş.
Ahmet Topbaş - Bahariye Mensucat San. ve Tic. A.Ş.
Yakup Güngör - Yünsa Yünlü San. ve Tic. A.Ş.
Özcan Özenbay - Kasar ve Dual Tekstil San. A.Ş.
Cengiz Taş - Aksa Akrilik Kimya San. A.Ş.
Yaşar Küçükçalık - Lüks Kadife San. ve Tic. A.Ş.
Nevzat Seyok - Karsu Tekstil San. ve Tic. A.Ş.
Ali Osman Kilitçioğlu - Altınyıldız Mensucat ve Konfeksiyon Fabrikaları A.Ş.
Kaan Boyner - Dore Mensucat Fabrikaları A.Ş.

Yedek Üyeler

Nadir Yürüktümen - Saray Halı A.Ş.
Tahir Gürsoy - Mithat Giyim San. ve Tic. A.Ş.
M. Orhan Harmancı - Harmancı Etiket Fabrikaları A.Ş.
Kenan Koç - Tekstüre Çorap San. ve Tic. A.Ş.
M. Sinan Abeş - Abeş İplik San. A.Ş.
Eşref Akın - Öztek Tekstil Terbiye Tesisleri San. ve Tic. A.Ş.
Metin Saftekin - Roja Örme San. ve Tic. A.Ş.

Denetleme Kurulu

Asil Üyeler

Ömer Tuğrul İnançer - Bezci Tekstil San. A.Ş.
M. Erdoğan Özer - İzmir Pamuk Mensucat Türk A.Ş.
Aydın Fethi Baytan - Ariş San. ve Tic. A.Ş.

Yedek Üyeler

Saadettin Arapoğlu - Kabaklarlı Mensucat ve Plastik San. Tic. A.Ş.
Yaşar Engin Köymen - Teksen Tekstil Endüstri A.Ş.
Deha İlhan Peker - Boyner San. Mensucat Fabrikası A.Ş.

Disiplin Kurulu

Asil Üyeler

Nuri Akın - Edip Gayrimenkul Yatırım San. ve Tic. A.Ş.
Hayim Vitali Kohen - Karma Kokteyl Örme San. ve Tic. A.Ş.
Davut Benardate - Kısmet Dantel Örme San. A.Ş.

Yedek Üyeler

Mehmet Armağan - Arca Kumaşları San. ve Tic. A.Ş.
Alpaslan Kaya - İpekiş Mensucat Türk A.Ş.

Danışma Kurulu

Necmettin Öztemir - Modern Halı San. ve Tic. A.Ş.
Lütfi Paker - Yeni Tekstil San. ve Tic. A.Ş.
Sedat Aloğlu - Epengle Tekstil Endüstri ve Tic. A.Ş.
Selahattin Bitlis - Şark Mensucat Fabrikası A.Ş.
Leon Kandiyoti - Hisar İplik Tic. ve San. A.Ş.
Emin Sevil Bursa - Sevil Triko San. A.Ş.
Esat Haksal - Akın Tekstil A.Ş.
Ali Fuat Yılmaz -Herboy Örme San. ve Tic. A.Ş.
Hakan Öker - Kordsa Global Endüstriyel İplik ve Kord Bezi San. ve Tic. A.Ş.
Ahmet Aydın Akyol - Ormo Yün İplik San. ve Tic. A.Ş.
Gabi Doenyas - İstanbul Çorap San. A.Ş.
Mahmut Akıncı - Topkapı İplik San. ve Tic. A.Ş.
Ömer Kılınç - Koran Tekstil Turizm İnşaat Taahhüt San. ve Tic. Limited. Şirketi.
Bahise Kurt - Vakko Tekstil ve Hazır Giyim San. İşletmeleri A.Ş.
Nuri Öztaşkın - Yataş Yatak ve Yorgan San. Tic. A.Ş.
Hayati Kürdeşoğlu - Tüp Merserize Tekstil Elektrik Üretim San. ve Tic. A.Ş.
Balkar Balkaroğlu - Özbucak San. ve Tic. A.Ş.
Ferhat Büyük Vatandost - İnci Plastik ve Jüt San. A.Ş.
İlhami Öztürk - Coats İplik San. A.Ş.
Tuğrul Bornovalı - Boryün Bornovalılar Yün İpliği ve Mensucat San. A.Ş.
Mustafa Denizer - Ören Bayan Tekstil San. ve Tic. Limited Şirketi.
Birol Vural - Levi Strauss İstanbul Konfeksiyon San. ve Tic. A.Ş.
Nevzat Seyrek - Pisa Tekstil ve Boya Fabrikaları A.Ş.
İdil Menase - Ribatek Tekstil San. ve İhracat A.Ş.
Hayati Ennekavi - Emateks Yün İplik San. ve Tic. A.Ş.
Celalettin Özel - Ak - Tops Tekstil San. A.Ş.
Regaib Baykal - Bossa Tic. ve San. İşletmeleri A.Ş.
Mehmet Ulutaş - Mensa Sınai Ticari Mali Yatırımlar A.Ş.
İbrahim Erdemoğlu - Dinarsu İmalat ve Tic. A.Ş.
Mehmet Kilimci - Kilim Grubu Kartaltepe Mensucat Fabrikası A.Ş.
Nuri Aydın - Altıntaç Tekstil Depoculuk İnşaat San. ve Tic. A.Ş.
Feramin Çeliktaş - Birlik Mensucat Tic. ve San. İşletmesi A.Ş.
İrfan Yılmaz - Titbaş Tekstil ve Konfeksiyon San. ve Tic. A.Ş.
Cem Narin - Broderi Narin İşlemeli Kumaş San. A.Ş.
Erdem Aydın - İşbir Sentetik Dokuma San. A.Ş.
Ali Cem Tekoğlu - Güven Boya Apre ve Dokuma Fabrikaları A.Ş.
Bülent Aydın - Maydın Çorapları Tic. ve San. A.Ş.
Harun Tavaşi - Genel Tekstil San. ve Tic. A.Ş.
Kerem Saran - Efta Tekstil San. ve Tic. Limited Şirketi.

PORTRE

Teşekkürler Başkan!

Türk tekstil sektörünün duayen ismi Halit Narin, Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası'na 41 yıl boyunca başkanlık yaparak, sendikayı bugünkü güçlü konumuna taşıyan isim oldu.

Halit Narin

Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası'na 41 yıl boyunca başarıyla liderlik yapan Onursal Başkan Halit Narin, ömrünün neredeyse yarım asırlık bölümünü sendikaya vakfetti. 1930 yılında İstanbul'da doğan Narin, İstanbul Erkek Lisesi'nden mezun olduktan sonra İngiltere'de Bolton Collage of Technology'de, tekstil mühendisliği okudu. Ticaret yaşamına 1948'de atıldı. 1951'de, Bakırköy'de Narin Tekstil İşletmeleri A.Ş.'yi babası Nurullah Narin ile beraber kurdu. 1972'de Çerkezköy'de inşaatına başlanan Narin Mensucat, 1974'te üretime geçti.

İlk kiraların kaynağı

1964 yılında Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası'na Başkan Yardımcısı seçilen Narin, 1972'de başkanlık koltuğuna oturdu. Narin, o yıllara ilişkin bir anısını şöyle anlatıyor: "Sendikaya ikinci başkan olduğum dönemlerde, başkanımız Kemal Haraççı, beni iterdi öne. Vehbi Koç'tan, Nejat Eczacıbaşı'ndan gidip para alırdım. Ne parası alırdım biliyor musunuz? Tepebaşı'nda ikinci katta, küçük bir ofisimiz vardı. Onun kira parasını alırdım. Teşkilatı öyle parasız günlerden bugünlere getirdik." Sivil toplum alanında aktif bir girişimci olan Narin, 1972 yılında Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) Başkan Yardımcısı, 1974 yılında ise TİSK Başkanı oldu ve 'patronların patronu' sıfatıyla anılmaya başladı. 1989'da bu görevinden ayrıldı ve 2001 yılında TİSK'in Onursal Başkanlığı'na seçildi. 1975 yılında kurulan İstanbul Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği'ne (İTKİB) 1975-1978 ve 1987-1989 dönemlerinde başkanlık yaptı. 2004 Eylül'ünde, Uluslararası Tekstil Sanayicileri Federasyonu (ITMF) Başkan Yardımcılığı'na seçildi.

Halit Narin'e Türk eğitim sistemine sağladığı katkılar dolayısıyla, 2008 yılında TBMM Üstün Hizmet Ödülü verildi.

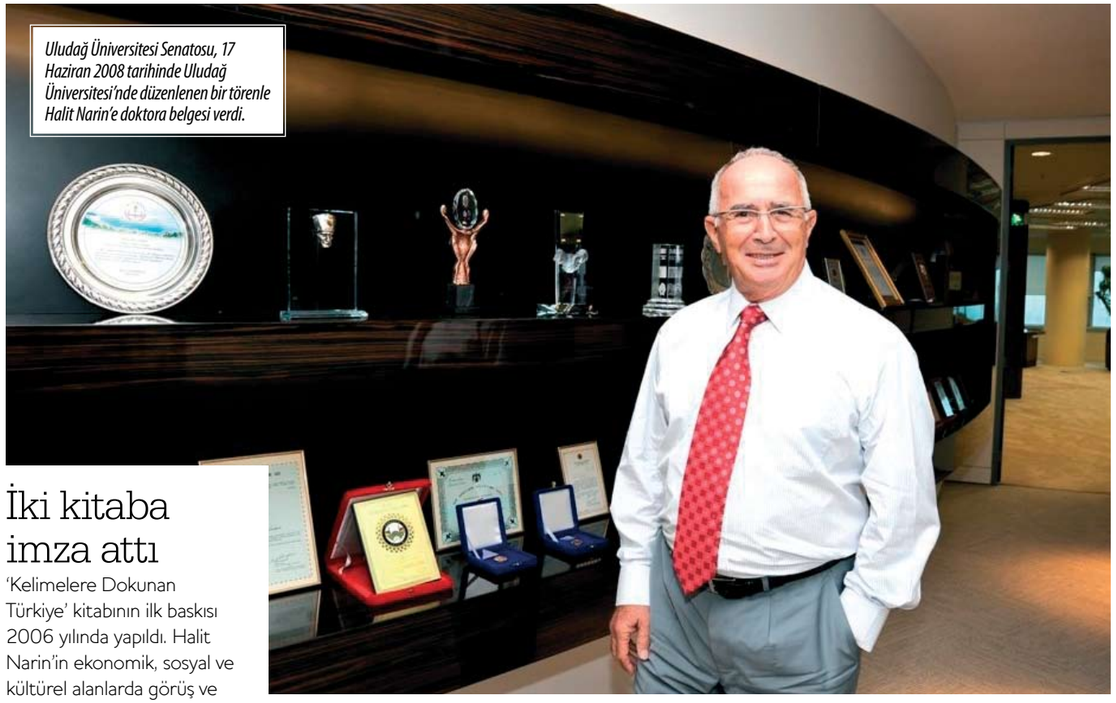

Uludağ Üniversitesi Senatosu, 17 Haziran 2008 tarihinde Uludağ Üniversitesi'nde düzenlenen bir törenle Halit Narin'e doktora belgesi verdi.

İki kitaba imza attı

'Kelimelere Dokunan Türkiye' kitabının ilk baskısı 2006 yılında yapıldı. Halit Narin'in ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda görüş ve gözlemlerinden oluşan kitabın ikinci baskısı, 2011'de, Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası'nın 50'nci yılında gerçekleştirildi.
İkinci kitap, 'Türkiye'sine Sevdalı Adam: Halit Narin'de ise Narin'in mücadele ve başarılarla dolu yılları, hayatın sıradan akışının aksine bitmeyen hayat enerjisi, aydın fikirleri ve dinamizmi ile sevdalı olduğu ülkesine verdiği hizmetler, hayat felsefesiyle harmanlanarak anlatılıyor.

Kendi ağzından…

Halit Narin, çeşitli tarihlerde, farklı yerlerde yaptığı konuşmalarda, sendikaya, işçilere, tekstil sektörüne ve Türkiye'ye ilişkin görüşlerini dile getirdi. Örneğin Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası'nın 30'uncu yıl yemeğinde yaptığı konuşmada, temel hedeflerini şöyle sıraladı:

"Bizim yapmak istediğimiz, rahmetli Atatürk ve arkadaşlarının demokrasiyi kurduğu andaki felsefeden zerre kadar farklı değildir. 'Batı medeniyetinin seviyesinde, Batı ile rekabet edecek, Batı'dan ayrılığı fark edilmeyecek bir Türkiye Cumhuriyeti yaratmanın bir parça vazifesi de bizlere düşmüştür' diye düşünerek, hepimiz bu inançta kazandığımızı ve gelecekte çocuklarımızın bile kazancını yatırım yaparak, bu topraklarda iş veren, insanlara üretim yapan, geleceğin Türkiye'sini yaratmak kavgasını yapmaktayız."

Narin, işçilere yönelik düşüncelerini ise Nisan 1991'de yaptığı bir konuşmada ortaya koydu: "Bizim yaptığımız, işçiyi, işçinin istediğini anlamak, işverenin de dertlerini anlatabilmektir. Karşılıklı vuruşmayı değil, daima karşılıklı anlaşmayı savunduk."

Türkiye'deki eğitim ile ilgili görüşlerini de 13 Ağustos 2005 yılında 'Bilgisayarlı Eğitime Destek Kampanyası'nda yaptığı konuşmada açıkladı Narin: "Biz, tekstil sanayisi olarak, çok derdi olan, çok meşakkatle para üreten, her türlü derdin altından çıkacak kadar da sebatçı, inatçı ve becerikli olan bir teşkilatın üyesiyiz. Süper komando gücü gibiyiz. Her türlü krizin içinden çıkarız." Narin, Onursal Başkanımız olarak değerli fikirleri ile sendikamıza destek vermeye devam edecek.

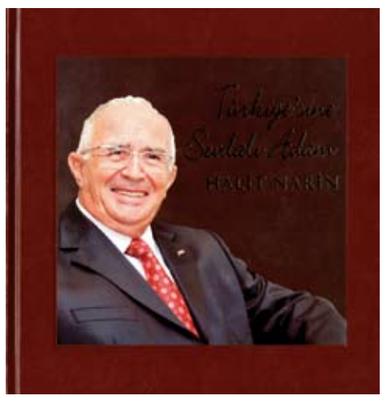

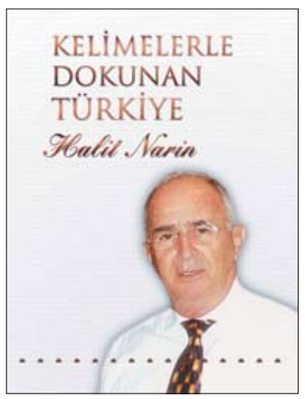

Halit Narin, Türkiye Turizm Yatırımcıları Derneği, Çerkezköy Sanayiciler Derneği, İTKİB, İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı, Türk Tekstil Vakfı, Galatasaray Spor Kulübü, Açık Deniz Yarış Kulübü, Marmara Yelken Kulübü, Deniz Temiz Derneği, Anadolu Kulübü gibi kuruluşlara üye olup, gelişmelerine katkıda bulundu.

HABER-GÜNDEM

Japonya'da vergi tartışması

Son iki çeyrekte hızla büyüyen Japonya, global ekonominin parlayan yıldızı olarak gösteriliyor. Ancak uzmanlar, yeni vergi yasası teklifinin bu toparlanmayı sekteye uğratacağından endişe ediyorlar.

Japonya, 90'larda emlak ve borsa balonunun patlamasıyla yaklaşık 20 yıllık bir ekonomik duraklama ve deflasyon dönemi yaşadı. 2012 genel seçimlerinde, şimdiki başbakan Shinzo Abe liderliğindeki muhafazakar Liberal Demokrasi partisi, ülkenin ekonomik durgunluğuna radikal çözümler vaat ederek iktidara geldi. Başbakanlık koltuğuna oturur oturmaz Shinzo Abe, tavizsiz mali ve para politikaları izleyerek ekonomiyi canlandırmada başarılı sonuçlar elde etti. Japon ekonomisi, son iki çeyrekte de yüzde 4 büyüme gösterdi. Aynı zamanda şirket kârlılıkları önemli ölçüde artarak, borsa endeksinin bir yıldan az bir sürede yüzde 50 yükselmesini sağladı.

Ancak yakında uygulamaya başlanılacak olan, bir önceki hükümetin yasalaştırdığı vergi kanunu, halihazırda zayıf olan tüketim talebini tehdit altına alıyor. Yıllarca süren deflasyon dönemi, tüketicileri tasarrufa şartlandırmışken, çok sayıda iktisatçı, iç tüketim artışının sürdürülebilir ekonomik toparlanmanın en önemli unsuru olduğunu söylüyor. Yeni kanun ülkedeki satış vergisini gelecek nisanda yüzde 5'den yüzde 8'e, 2015'te de yüzde 10'a çıkaracak. Bu durumu eleştiren uzmanlar, artışların en çok ihtiyaç duyulduğu zamanda tüketici harcamalarını azaltacağına inanıyorlar.

Başbakan Abe, ekonomik durumu göz önünde bulundurarak bu artışı öteleme yerine, yatırımcılara Japonya'nın borcunu azaltma kararlılığını göstermenin önemli olduğunu iddia ederek uygulamaya planlandığı gibi devam kararı aldı.

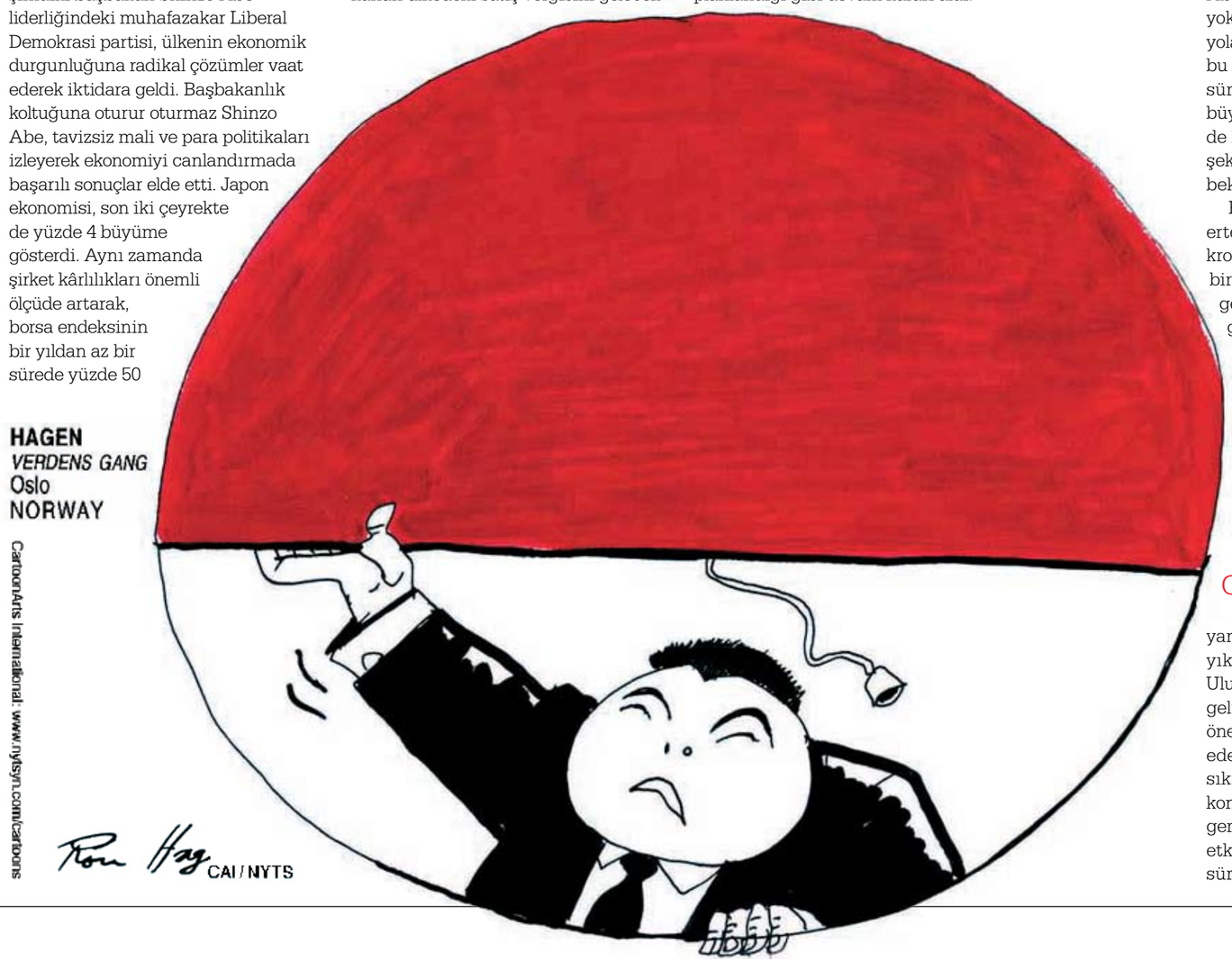

© 2013 THE NEW YORK TIMES

PAUL KRUGMAN'IN YORUMU

Japonya: İyi giden şeyi bozma

Şimdilik, Shinzo Abe'nin uyguladığı ekonomik politika çok çok iyi gidiyor. Sürdürülebilir pozitif enflasyonu hedeflediğini söyleyerek Japon Merkez Bankası'nın değiştiği ve yüksek kamu borcuna rağmen mali canlandırma paketlerinin yolda olduğu sinyalini vererek, kısa dönemde ekonomiyi canlandırma açısından Japon yetkililer müthiş bir iş başardı. Ancak kısa dönemli bu başarı kendi kendini yok edebilir mi? Bu bağlamda geçenlerde Financial Times'ta yayınlanan bir makaledeki şu bölüm beni endişelendiriyor: "Japon ekonomisinin son çeyrekte beklenenden hızlı büyümesi, Başbakan Shinzo Abe'nin, gerçekte daha fazla kamu harcamasıyla yok olacak, tartışmalı satış vergisinde artış kararıyla yola devam etme ihtimalini güçlendiriyor.'' Bakın, bu vergi artışına rağmen, Japonya büyümesini sürdürebilir ya da sürdüremez. Asıl soru, neden büyüme sağlam temellere oturuncaya kadar, özellikle de kontrol edilebilir deflasyonun yerini sağlam bir şekilde kontrol edilebilir enflasyon alıncaya kadar beklenmiyor?

Bence mali disiplin açısından bile, vergi artışının ertelenmesi akıllıca bir karar olurdu. Faiz oranlarının kronik olarak sıfıra yakın olmasının deflasyonla birleşince yarattığı en ciddi sonuç, Japonya'daki gerçek faiz oranlarının yakın zamana kadar diğer gelişmiş ülkelere göre çok yüksek olmasıydı. Ciddi bir kamu borç yükünüz varsa, bu gerçekten endişe duyulacak bir durumdur. Gerçek faiz oranlarını aşağıya çekmek (ve az da olsa, halihazırdaki borcun değerini azaltmak) uzun vadeli mali portre için çok önemli. Bunu mali disiplin adına kurban etmek tam anlamıyla aptallıktır. Evet, Japonya sonunda daha fazla gelire ihtiyaç duyacak. Ama öncelik reflasyonda* olmalı. Bugün bunları konuşuyor olmamız bile kaygı verici.

OECD'de belirsizlik

2008'den beri ekonomi söyleminin en ayırt edici yanı, pek çok uluslararası teknoktratın neden olduğu yıkıcı yaklaşımdan söz edilmesi. Avrupa Komisyonu, Uluslararası Ödemeler Bankası ve OECD sürekli gelişmiş ekonomileri daha zora sokacak tedbirler öneriyorlar. Bu önerilerin ilginç tarafı, tahmin edeceğiniz gibi, konvansiyonel ekonomik modellerin sıkı şekilde uygulanmasına dayanmıyor. Çünkü konvansiyonel modeller bize daraltıcı mali tedbirlerin gerçekten daralmaya yol açtığını söylerken, zorlayıcı etkilerin gevşek para politikaları ile dengelenmediği sürece uygulanmaması gerektiğini de söyler. Ve tabi ki, konvansiyonel modeller yüksek işsizlik ve düşük enflasyon varken, faiz oranlarını arttırmanız gerektiğini söylemez. Ama her nasılsa bu kurumlarda çalışan insanlar, hikâyeler uydurarak -çünkü bunlara model denemez- taleplerini meşrulaştırmak için, yapılması gereken şeyin sıkı para ve mali politikalar izlemek olduğunu söyleyip duruyorlar.

Sanırım bu insanlara teknotrat yerine sadece 'rat' dememiz gerekiyor. Çünkü tanımın 'tekno' kısmının esamesi okunmuyor. Neyse, OECD bu durumun birinci ya da ikinci en büyük faili. Uluslararası Ödemeler Bankası da birincilik için 'sıkı' zorluyor. OECD'nin kendi ölçümlerine göre, 2009'dan beri Euro Bölgesi'nin 'temel faiz dışı denge'si GSYİH'nin yüzre 4'üne denk gelecek şekilde, önemli biçimde eksiden artıya geçti. Çarpanlar hakkında bildiklerimize göre, bu durum Euro Bölgesi'nin GSYİH'sını kemer sıkma politikası izlememe durumuyla karşılaştırıldığında yüzde 5 -muhtemelen daha fazla- oranında küçültmüş olmalı. Doğal olarak Euro Bölgesi uzayan ekonomik durgunluk ve cılız büyümeyle çok zor zamanlar geçirdi.

Peki bunu nasıl açıklayabilirsiniz?

OECD'nin baş ekonomistine göre bunun nedeni 'belirsizlik' olmalı.

Başka ne olabilir acaba?

** Fiyatların devamlı şekilde düştüğü piyasa şartlarının tekrar dengeye getirilmesi.*

PAUL KRUGMAN

ABD'li ekonomist, akademisyen ve yazar Paul Krugman 1953 yılında, Long Island'da doğdu. 20'den fazla kitaba ve 200'den fazla makaleye imza atan Krugman, daha çok uluslararası ticaret ve finans konularında yaptığı araştırmalarla tanınıyor. Uluslararası ticaret teorisini yeniden gözden geçiren 'yeni ticaret teorisi'nin kurucularından olan Krugman, 2008'de 'ticaret kalıplarının analizi ve ekonomik aktivitenin gerçekleştiği yer' konulu çalışmaları ile ekonomi alanında Nobel Ödülü kazandı. Krugman'ın ekonomik krizler ve döviz krizleri üzerine yaptığı çalışmaları, dünya genelinde dikkatle takip ediliyor. Halen Princeton Üniversitesi'nde ekonomi ve uluslararası ilişkiler dersleri veren Krugman, The New York Times gazetesinde ekonomi ve politika ağırlıklı yazılar yazıyor.

© 2013 THE NEW YORK TIMES

HABER-GÜNDEM

Eşitsizlik hâlâ artıyor

Amerika Birleşik Devletleri, gelişmiş dünyada, en yüksek gelir eşitsizliği seviyesine sahip. Yeni deliller, 2008 mali krizinden bu yana, zengin ile fakir arasındaki farkın daha da açıldığını gösteriyor. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ABD, tüm Amerikalıların aşağı yukarı aynı oranda gelirlerinin arttığı, refahın genel olarak paylaşıldığı bir dönem yaşadı. Bununla birlikte, 1970'lerden itibaren, çok zenginlerin gelirleri birden artarken, nüfusun çoğu için gelir büyümesi durgunlaşmaya başladı. 2008'den itibaren en üstteki yüzde 1'in gelir payı, 'Büyük Buhran'dan önceki aşırı eşitsizliğin olduğu 'Yaldızlı Çağ'dan beri görülmemiş seviyelere ulaştı.

Gelir farkı, son krizden önce çarpıcı şekilde yükseliyordu. Ekonomist Thomas Piketty ve Emmanuel Saez'in verileri, ekonomik toparlanmadan doğan kazançların çoğunun zenginlere gittiğini gösteriyor. Piketty ve Saez'in 'ABD'de Gelir Eşitsizliği, 1917-1998' isimli 2003 yılına ait çalışması da çarpıcı rakamlar sunuyor. Buna göre ekonomik durgunluktan itibaren, en üstteki yüzde 1'in geliri yüzde 31.4 büyürken, toplumun geri kalanının geliri sadece yüzde 0.4 arttı. Hatta bu küçük artış, daha az varlıklı olanlar arasında yoğunlaştı.

Enflasyona göre ayarlanan verilere göre, en üstteki yüzde 1'in geliri, 1966'dan günümüze kadar üç katına çıktı. Amerikan işçilerinin en alttakilerinin yüzde 90'ının gelir kaybı ise daha fazla oldu. Uzmanlar, iki kesim arasındaki bu farklılık için birçok neden gösteriyorlar. Bunları teknoloji, küreselleşmede ilerleme, sendikalar, 'yeni düzen' dönemi, kurumların çökmesi, vergi politikalarının toplumun en zengin üyeleri için ortalama vergi yükünü büyük ölçüde azaltması şeklinde sıralıyorlar.

© OZIER MUHAMMAD/THE NEW YORK TIMES

2011'de yapılan Occupy Wall Street gösterileri sırasında eylemciler, giderek artan gelir eşitsizliğini protesto etmişti.

PAUL KRUGMAN'IN YORUMU

Çok zenginler daha da zenginleşiyor

Eşitsizlik konusunda çalışanlar, Piketty-Saez verilerinin güncellenmesini hevesle beklerler. Çünkü Thomas Piketty ve Emmanuel Saez, Amerika Birleşik Devletleri'nde gelir vergisi iadesine dayalı olarak üstteki gelirler toplamını ölçer.

Son yayındaki veriler, her ne kadar doğrulanmaya ihtiyaç duysa da, bizleri yine şaşırtmadı. Verilere göre çok zengin olanlar küresel ekonomik krizden sonra gayet iyi toparlanmışken, ABD'lilerin büyük çoğunluğu, çabalamaya devam ediyor.

Aslında, toplumun en üst tabakasındaki yüzde 0.01'lik süper elit kesiminin gelirleri, 2012'de balonun zirvesinde oldukları zamandan daha yüksek seviyede. Yeni veriler, ayrıca eşitsizlikle ilgili birçok tartışmanın gözden kaçırdığı önemli bir gerçeği de vurgulama fırsatı veriyor: Yüksek eğitimli geniş bir sınıfın değil, küçük, elit bir sınıfın yükselmesinden bahsediyoruz. En üstteki yüzde 10'luk kesimin gelir payı rekor yüksekliğe ulaştı ancak eğer bu yüzde 10'un homojen bir grup olduğunu düşünürseniz, resmi tamamen gözden kaçırırsınız.

En üstteki yüzde 10'un kazancından, bu grubun yüzde 90-95'ine neredeyse hiçbir şey gitmiyor; aslında büyük kazancın çoğu en üstteki yüzde 1'e gidiyor. Dolayısıyla yüzde 1'in kazancının çoğu, en üstteki yüzde 0.1'e ve yüzde 0.1'in kazancı da en üstteki yüzde 0.01'e gidiyor. Yani gerçekten de küçük, elit bir sınıfın zenginleşmesinden bahsediyoruz.

Zehirli eşitsizlik

The New York Times, yakın zamanda aşırı eşitsizlikle zehirlenmiş bir toplumun etkileyici portresini yayınladı. Söz konusu toplum, prensipte, oldukça liyakata dayalı bir yönetim anlayışını benimsiyor. Pratikte ise miras kalmış zenginlik ve bağlantılar son derece önemli. Üst tabaka içinde doğmayanlar ve öyle olmadığını bilenler çok dezavantajlı bir konumda. Dahası, eşitsizliğin diğer bedellerinden bazıları açıkça görülebiliyor. Örneğin, ayakta kalabilmek için kendisini borçlanmaya mecbur hisseden daha az varlıklı kesimin harcamaları katlanarak artıyor. Yine, Harvard Business School'da, sosyal etkinliklerde rahatça para harcayamayan öğrenciler, kesinlikle alt sınıfta yer alıyor ve kılık kıyafete ayak uydurmak için borçlanıyorlar. Burada mesele, Harvard Business School'daki, çoğu ABD'nin büyük kesiminden hâlâ daha iyi durumda olan orta sınıf öğrencilere üzülmek değil. Okuldaki durum, ABD'de neler yaşandığını gösteren küçük bir örneklem ve aşırı eşitsizliğin verebileceği zararın mükemmel bir resmi.

KAPAK KONUSU

Pamuk
HER YIL DAHA DA HAFİFLİYOR

Fiyatlardaki dalgalanmalar nedeniyle Türkiye'de pamuk üretim alanları son 10 yılda yüzde 50 oranında daraldı. Türkiye, üretimindeki azalma nedeniyle bu yılı 2 milyar dolarlık pamuk ithalatıyla kapatacak. Dünyanın en büyük pamuk üreticilerden olan Çin ve Hindistan, piyasada fiyat belirleyici rol üstleniyorlar.

İnsanların vazgeçilmezi olan giyimin ana hammaddesi pamuğa olan talep her geçen yıl artıyor. Ancak pamuk fiyatlarında yaşanan istikrarsız hareketlilik, dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi Türkiye'de de ekim alanlarının daralmasına neden oluyor. Öyle ki Türkiye, yıllık 1 milyon 350 bin tonluk pamuk talebinin sadece 550-600 bin tonunu kendi üretiminden sağlayabiliyor. Oysa TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu) verilerine göre, 2002 yılında Türkiye'nin pamuk üretimi 988 bin ton civarındaydı. Bu yıl da 600 bin ton civarında pamuk üretimi gerçekleştirmesi beklenen Türkiye'nin yılı yaklaşık 2 milyar dolarlık pamuk ithalatı ile kapatması bekleniyor.

Türkiye'nin stratejik ürünü

Pamuk, 2011 yılında Pakistan'da yaşanan sel felaketi, ABD'de yaşanan kuraklık nedeniyle rekoltesinin azalması, Hindistan ve Çin'in iç talebindeki artış gibi sebeplerle dünyada altın kadar değerlenmişti. Kilogram fiyatı 1.3 dolar seviyesinden 6 dolarlar seviyesine kadar çıkmıştı.

Bir tekstil ülkesi olan Türkiye'nin en stratejik ürünlerinden biri olan pamukta, geçtiğimiz yıllara tezat olarak üreticiler

2 dolar seviyelerinde olan pamuk fiyatlarının, yeni pamuk sezonunda 2-4 dolar aralığında seyretmesi bekleniyor.

için bu yıl mutsuz bir tablo ortaya çıkıyor. Çünkü şimdilerde 2 dolar seviyelerinde olan pamuk fiyatlarının ekim ayında açılacak yeni sezon ile birlikte 2-4 dolar aralığında bir noktaya oturması bekleniyor. Bu durumun önümüzdeki yıllarda ekim alanlarının daralacak olmasının sinyallerini verdiğine de işaret ediliyor.

1980'li yıllarda dünyanın en fazla pamuk ihraç eden ülkelerinden biri olan Türkiye, uygulanan yanlış tarım politikaları nedeniyle artık pamuk ithal eden bir ülke haline geldi. 2002 yılında dünya pamuk üretiminde Türkiye'nin payı yüzde 4.6 iken, 2012 yılında bu oran yüzde 2.1'e geriledi. 2002 yılında 988 bin ton pamuk üreten Türkiye, 2011-2012 döneminde 675 bin ton civarında pamuk üretti.

Türkiye, son yıllarda 1.3 milyon tona ulaşan pamuk talebinin sadece üçte birini kendi üretiminden karşılarken, geri kalan yaklaşık 1 milyon tonluk talebini ithalatla karşılıyor.

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'nün (FAO) verilerine göre Türkiye, dünyanın Çin'den sonra en büyük pamuk ithal eden ülkelerinden biri.

FAO verilerine göre, 2010 yılında 1.7 milyar dolar ödeyerek 900 bin ton pamuk ithal eden Türkiye, 2012'nin 10 aylık döneminde 1.9 milyar dolar ödeyerek 1 milyon ton civarında pamuk ithalatı gerçekleştirdi. Bu yıl da rakamın 2 milyar dolar seviyelerinde gerçekleşmesi beklenirken en büyük alım ABD'den yapılıyor. İkinci sırada Brezilya, üçüncü sırada Yunanistan yer alırken bu ülkeleri sırasıyla Türkmenistan, Özbekistan ve Arjantin gibi ülkeler izliyor.

Dünyada Çin ve Hindistan en büyük pamuk üreticisi ve piyasa belirleyicisi konumunda. Dünyanın en kaliteli pamuklarının üretildiği Türkiye'de pamuk üretiminin her geçen yıl azalması, bir tekstil ülkesi olan Türkiye'yi pamukta dışa bağımlı hale getiriyor.

Ulusal Pamuk Konseyi (UPK) Başkanı Barış Kocagöz, dünyanın en kaliteli pamuk üreticilerinden biri olan Türkiye'de pamuk üretim alanlarının daralmasından yakınıyor. Kocagöz, pamuk üreticilerinin pamuk fiyatlarında yaşanan istikrarsız dalgalanmalar nedeniyle pamuk üretiminden vazgeçip başka tarım ürünleri üretmeye yönlendiklerine dikkat çekerek şunları söylüyor:

"En kaliteli pamuğun yetiştiği bir ülke olan Türkiye, bir tekstil ülkesi olmasına karşın pamuk konusunda hâlâ dışa bağımlı bir yapıda. Dünya piyasasında pamuk fiyatlarını Çin ve Hindistan belirliyor. Çünkü onlar en büyük üreticiler. Bu ülkeler de nüfuslarının yoğunluğu nedeniyle kimi yıllarda üretimlerini iç pazarlarına yönlendiriyorlar."

Maksimum 700 bin ton

Dünyanın en büyük pamuk üreticilerinden biri olan Çin, iç pazarının büyüklüğü nedeniyle en büyük pamuk tüketicilerinden de biri olarak dikkat çekiyor. Geçtiğimiz yıllarda iç pazarının talebine karşılık veremeyen Çin, pamuk ithal etmek zorunda kalmıştı. Bu durum, dünyada pamuk fiyatlarının birden yükselmesi sonucunu doğurmuştu.

Son günlerde yaşanan darbe ve ardından yaşanan iç karışıklıkları ile dünyanın gündemine oturan Mısır da kaliteli pamuk üretimi ile dikkat çeken bir ülke. Ancak sektör temsilcileri, ülkenin içinde bulunduğu durumun dünya pamuk piyasasına olumsuz yansımasının beklenmediğini vurguluyorlar.

Petrole alternatif ürün

Pamuk bitkisi, yaygın ve zorunlu kullanım alanıyla insanlık açısından yarattığı katma değer ve istihdam olanaklarıyla da üretici ülkeler açısından büyük ekonomik öneme sahip bir ürün olarak dikkat çekiyor. Pamuk işlenmesi açısından çırçır sanayisinin, lifi ile tekstil sanayisinin, çekirdeği ile yağ ve yem sanayisinin, linteri ile de kâğıt sanayisinin hammaddesi durumunda. Petrole alternatif olarak pamuğun çekirdeğinden elde edilen yağ, giderek artan miktarda biyodizel üretiminde de hammadde olarak kullanılıyor.

Tüm bu sebeplerin yanı sıra nüfus artışı ve yaşam standardının yükselmesi, pamuk bitkisine olan talebi de artırıyor. Bu yönleriyle pamuğa olan ihtiyaç, tüm dünyada artış gösterirken, geçtiğimiz yıllarda yaşanan küresel ekonomik kriz döneminde azalan üretim ve tüketim değerlerinin önümüzdeki dönemde artması bekleniyor.

Türkiye, talebin ancak üçte birini üretiyor. 1 milyon tonluk pamuk ihtiyacını ise ithalat ile karşılıyor.

BARIŞ KOCAGÖZ (UPK BAŞKANI)

2 milyar dolarlık ithalat

"2012-2013 sezonunda Türkiye'de pamuk üretiminin maksimum 700 bin ton olmasını bekliyoruz. Bu dönemde Türkiye'nin pamuk tüketimini ise 1 milyon 350 bin ton olarak tahmin ediyoruz. Sezonda en az 650 bin ton pamuk ithal edilecek. Bir anlamda bu sezon yaklaşık 2 milyar dolar dövizi, yine ihtiyacımız olan pamuğu satın almak için harcayacağımızı söyleyebiliriz. Pamuk verim tahmininin parsel bazına indirilmesi uygulaması nedeniyle üreticiler gerçek üretim miktarı kadar prim alamıyorlar ve mağdur oluyorlar."

İSMAİL GÜLLE (İTHİB BAŞKANI)

Fiyatlar 2-4 dolar arasında seyreder

"Dünya genelinde tüm emtiaların fiyatlarında bir artış görüldü. Şu anda 2 dolar seviyesinde olan pamuk fiyatlarında da bir miktar yükselme gözlenecektir. Pamuk fiyatlarının 2 ile 4 dolar aralığında bir rakam olmasını bekliyoruz. Ekim ayında yeni mahsul pamuğun çıkmasıyla rakamlar da belli bir noktaya gelecektir. Kimse malını ucuza satmak istemiyor. O nedenle üretimde kısma yapıp fiyat artırma yolunu seçiyorlar. Türkiye'de ciddi bir ulusal pamuk politikasının olmayışı da en büyük sorun olarak karşımıza çıkıyor."

CEM NEGRİN (TGSD BAŞKANI)

Çiftçi, vergilerimizle desteklenmeli

"Türkiye'nin pamuk konusunda bir politikasının olmayışı, pamuk üreticilerinin desteklenmeyişi Türkiye'yi Çin ve Hindistan'ın oyuncağı yapıyor. 16 milyar dolarlık hazır giyim ihracatının 2023 yılında 30 milyar dolarlara çıkarılması hedefleniyor. Ancak bu rakam Türkiye'nin pamuk üretimini 1 milyon tona çıkarmasıyla gerçekleşebilir. Tekstilcilerden alınan vergilerin pamuk üreticilerini desteklemeye harcanmasını öneriyoruz. Çünkü Türkiye yapmayı en iyi bildiği şeyi, yani pamuk üretimini destek eksikliği nedeniyle bir türlü gerçekleştiremiyor."

HİKMET TANRIVERDİ (İHKİB BAŞKANI)

Pamuk her yılın sorunu

"Pamuk fiyatlarında yaşanan dalgalanmalar her yıl pamuk konusunun gündeme gelmesine neden oluyor. Bir pamuk ülkesi olan Türkiye, pamuk politikasının olmaması nedeniyle artık üretimde bayağı gerilere gitmeye başladı. Türkiye'nin bir tekstil, hazır giyim ülkesi olarak kalması isteniyorsa pamuk üreticilerinin bir biçimde desteklenmesi, pamuk üretim alanlarının korunması gerekiyor. Aksi halde Türkiye pamukta tamamen dışa bağımlı bir hale gelecek."

Dünya pamuk üretim, tüketim arz verileri (Milyon/Balya)

1 Balya 218 Kg	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	Haziran 2011/12	Temmuz 2011/12
Üretim						
Avustralya	640	1.5	1.775	4.2	4.25	4.5
Brazilya	7.36	5.48	5.45	9.3	9.3	9.3
Çin	37	36.7	32	30.5	33	33
Hindistan	24	22.6	23	24.5	27	27
Pakistan	8.6	8.7	9.6	8.8	10.3	10.3
ABD	19.207	12.815	12.188	18.104	17	16
Özbekistan	5.35	4.6	3.9	4.2	4.5	4.5
Diğer	17.519	14.686	13.471	14.951	18.416	18.556
Türkiye	Temmuz-2011-12 Tahmin 2.900 Balya					
Toplam	119.676	107.081	101.384	114.555	123.766	123.156
Tüketim						
Bangladeş	3.5	3.75	3.8	3.9	4	3.95
Brazilya	4.6	4.2	4.4	4.4	4.6	4.6
Çin	51	44	50	46	47.5	46.5
Hindistan	18.6	17.75	19.45	20.5	21.5	21
Endonezya	2.225	2	2.05	1.825	1.9	1.9
Meksika	2	1.85	1.9	1.9	1.95	1.9
Pakistan	12	11.25	10.8	10.25	10.75	10.5
Türkiye	6.2	5.1	5.8	5.9	6.1	6
ABD	4.584	3.587	3.461	3.8	3.8	3.8
Vietnam	1.2	1.25	1.6	1.7	1.8	1.75
Diğer	17.382	15.319	15.135	14.759	15.051	14.846
Toplam	123.291	110.056	118.396	114.934	118.951	116.746
İthalat						
Bangladeş	3.5	3.8	3.8	3.85	4	4
Çin	11.53	6.996	10.903	12	16	15.25
Endonezya	2.3	2	2.2	1.8	1.95	2
Korea	975	988	1.01	1.05	1.1	1.1
Meksika	1.53	1.315	1.393	1.35	1.25	1.2
Pakistan	3.907	1.917	1.574	1.5	1.3	1.15
Tayvan	964	787	1.016	825	925	925
Tayland	1.928	1.602	1.806	1.625	1.7	1.7
Türkiye	3.267	2.919	4.394	3.5	3.5	3.4
Vietnam	1.208	1.251	1.69	1.65	1.85	1.8
Diğer	7.812	6.601	6.458	6.617	5.838	5.762
Toplam	38.921	30.176	36.244	35.767	39.413	38.287

Kaynak: USDA

Dünya pamuk üretimi (1000 Ton-Lif)

Ülkeler	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12(*)
Çin	7.729	8.056	7.991	6.967	6.641	7.294
Hindistan	4.746	5.225	4.921	5.182	5.748	5.879
ABD	4.7	4.182	2.79	2.654	3.942	3.413
Pakistan	2.155	1.872	1.894	2.09	1.916	2.264
Brezilya	1.524	1.602	1.193	1.187	1.96	1.96
Avustralya	294	139	327	386	914	1.089
Özbekistan	1.165	1.165	1.002	849	893	914
Türkiye	849	675	457	380	488	500
Diğer	4.258	3.144	2.826	2.642	2.855	3.543
Toplam	26.573	26.061	23.4	22.337	25.356	26.855

Kaynak: USDA - (*) Tahmin

Türkiye'de üreticiler, finansman sıkıntısı nedeniyle, ürettikleri pamuğu hemen ellerinden çıkarmayı tercih ediyor.

TÜİK'in 2012-2013 sezonu mahlıç pamuk üretimini 858 bin ton olarak açıkladığını hatırlatan Barış Kocagöz, şubat sonuna kadar kontrolden geçen balya miktarının Türkiye genelinde 647 bin ton olduğunu söylüyor.

Çırçır fabrikalarının mart sonuna kadar çalıştığını vurgulayan Kocagöz, 2012-2013 sezonunda Türkiye'de pamuk üretiminin maksimum 700 bin ton olmasını beklediklerini, pamuk tüketimini ise 1 milyon 350 bin ton olarak tahmin ettiklerini belirtiyor. Sezonda en az 650 bin ton pamuk ithal edileceğini de kaydeden Kocagöz, "Bir anlamda bu sezon yaklaşık 2 milyar dolar dövizi yine ihtiyacımız olan pamuğu satın almak için harcayacağımızı söyleyebiliriz" diyor.

Kocagöz, pamuk verim tahmininin parsel bazına indirildiğine işaret ederek, uygulama nedeniyle üreticilerin gerçek üretim miktarı kadar prim alamadığını ve mağdur olduğunu da vurguluyor.

Verim sınırlandırılması getirildiğine de dikkat çeken Kocagöz, "450-500 kilogram ortalama verim alan üreticilerimiz sınırlandırma sistemi ile 300-330 kilogram verim üzerinden prim alabilecek. Bu yeni uygulama üreticilerimiz arasında adaletsiz bir destek dağılımına yol açacaktır" diyor. Pamuk üreticisinin ancak maliyeti kadar gelir elde edebildiğine işaret eden Kocagöz, şöyle devam ediyor:

"Bazı bölgelerde pamuk ekimleri, mayıs-haziranda yaşanan olumsuz hava koşulları nedeniyle zarar gördü, üretici ekimlerini bozmak zorunda kaldı. Zor günler geçirdiği bu dönemde iyice zayıflayan pamuk üreticisi, geçtiğimiz yılın primini alarak moral ve güç bulabilir. Zaten zor durumda olan pamuk üreticisinin bu şartlarda pamuk üretimini önümüzdeki yıllarda daha da azaltmasını bekleyebiliriz. Bu nedenle önümüzdeki yıl rekolte beklentimiz yüzde 20 azalarak 550 bin ton düzeyinde olacak."

Ekim alanları daraldı

Dünyanın en kaliteli organik pamuk üretim alanlarından biri olan Türkiye'de son 10 yılda ekim alanlarında yüzde 50'lere varan oranda daralma yaşandı. TÜİK verilerine göre, 2002 yılında 964 bin ton olan pamuk üretim miktarı yılar itibariyle azalarak 2012'de 675 bin tona geriledi. Yeni ürünün çıkacağı 2013 Ekim'inde de Türkiye pamuk üretim rakamının 550-600 bin ton olarak gerçekleşeceği tahmin ediliyor.

Bir tekstil ülkesi olan Türkiye'nin yıllık 1.3 milyon tonluk pamuk talebi bulunurken bunun ancak 675 bin tonluk bölümü iç pazardaki üretimden karşılanabiliyor.

Türkiye'deki pamuk üretiminin yüzde 56'sı Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde, yüzde 24'ü Çukurova Bölgesi'nde, yüzde 19'u Ege Bölgesi'nde, yüzde 1'i de Antalya'da gerçekleşiyor.

İstanbul Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği (İTHİB) Başkanı İsmail Gülle, pamuk fiyatlarında son yıllarda görülen dalgalanmaların üreticileri ürküttüğünü bu nedenle ekim alanlarının daraldığını söylüyor. İnsan hayatının vazgeçilmezi olan tekstil ürünlerinin ana hammaddesi olan pamukta dünyada soğuk savaş yaşanıyor.

Çin'in elinde yüksek maliyetli stokla yakalanması nedeniyle Türkiye'den iplik ithal etmek zorunda kaldığına işaret eden Gülle, "Dünyada hammadde fiyatlarında yaşanan artış nedeniyle ithal ürünler fiyat bakımından cazibesini yitirdi. Şu dönemde ithal ürün yerine iç piyasadan alım yapmak daha cazip" diyor.

Dünyada da üretim azalıyor

Suriye'deki savaş ve Yunanistan'daki ekonomik kriz nedeniyle dünyada da pamuk üretimi azaldı. Şimdilerde 2 dolar seviyesinde olan pamuk fiyatlarının biraz daha artabileceğine, 2 ila 4 dolar arasında bir yerlere oturabileceğine dikkat çekiliyor.

Türkiye'deki üreticiler, finansman sıkıntısı nedeniyle, ürettikleri pamuğu hemen ellerinden çıkarmayı tercih ediyor. Pamuk spekülatörlerinin elinde pamuk fiyatları artarken sanayici de pahalı fiyattan pamuk ithal etmek zorunda kalıyorlar.

2008 yılına kadar olan süreçte pamuk fiyatlarının 1.20 dolar seviyesine inmesiyle üreticinin gözünde cazibesini yitirdiğine işaret eden Gülle, "Bu süreçte mısır, buğday gibi diğer tarım ürünlerinin değerlenmesiyle üreticiler pamuk üretiminden vazgeçip bu tarım ürünlerini üretmeye başladılar. Rakip ülkeler pamuk

> "Bazı bölgelerde pamuk ekimleri, mayıs-haziranda yaşanan olumsuz hava koşulları nedeniyle zarar gördü, üretici ekimlerini bozmak zorunda kaldı. Üretici, geçtiğimiz yılın pirimini alarak moral bulabilir." UPK Başkanı Barış Karagöz

Türkiye pamuk üretim bölgeleri

1. Ege Bölgesi: Gediz, Büyük - Küçük Menderes ve batı Akdeniz Havzaları.
2. Çukurova Bölgesi: Seyhan, Ceyhan, Asi havzaları.
3. Antalya Bölgesi: Antalya, Finike, Kalkan, Serik, Manavgat ve Alanya Ovaları.
4. Güneydoğu Bölgesi: Adıyaman, Şanlıurfa, Diyarbakır, Mardin ve Fırat havzaları.
5. Diğer Bölgeler: Hatay, Meriç, Susurluk, Aras, Dicle.

Türk pamuğu, en doğal ve kaliteli pamuk olması nedeniyle dünyada kıymetli bir marka.

Dünya pamuk ekim alanları (Bin hektar)

Ülkeler	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11*	2011/12**	2012/13**
Hindistan	8.677	9.144	9.439	9.373	10.12	11.142	12.191	11.46
Çin	5.698	6.199	6.317	6.317	5.419	5.166	5.528	4.975
ABD	5.586	5.152	4.245	3.030	3.112	4.33	3.945	4.311
Pakistan	3.1	3.075	3.055	2.85	3.11	2.8	3	2.97
Özbekistan	1.432	1.432	1.45	1.391	1.317	1.33	1.316	1.316
Brezilya	856	1.097	1.077	840	836	1.4	1.407	1.266
Türkmenistan	600	600	642	674	607	550	550	550
Burkina Faso	646	716	407	466	420	374	426	447
Arjantin	305	400	304	285	430	550	530	424
Tanzanya	245	409	450	400	348	460	500	450
Türkiye	600	300	500	365	280	380	475	380
Myanmar	284	310	310	310	310	349	349	349
Zimbabve	320	400	308	375	340	390	470	423
Diğer	5.988	5.126	4.332	3.947	3.644	4.109	5.433	5.2
Dünya	34.337	34.69	32.836	30.656	30.293	33.33	36.12	34.521

Kaynak: ICAC Cotton This Month-Mart 2012 - (*) Tahmin, (**) Projeksiyon

Bölgeler itibariyle Türkiye pamuk ekim alanları (Bin Hektar)

Sezon	Ege	Çukurova	G.Doğu Anadolu	Antalya	Toplam
2002/03	226.6	147.4	337	10	721.1
2003/04	202.8	125.8	300.5	8.2	307.3
2004/05	176	130.1	325.4	8.5	640
2005/06	142.8	102.5	295.3	5.4	546
2006/07	150.5	125.7	309.7	4.2	590.2
2007/08	119.1	114.9	292	3.9	529.8
2008/09	82.6	95.2	313.1	3.9	494.9
2009/10	81.1	99.5	235.8	3.4	419.9
2010/11	83.3	105.3	287.7	4.2	480.5

Kaynak: TÜİK

Bölgeler itibariyle Türkiye lif pamuk üretimi (Bin Ton)

Sezon	Ege	Çukurova	G.Doğu Anadolu	Antalya	Toplam
2002/03	294.9	208.6	471.3	14.1	988.1
2003/04	265.9	197.3	443.9	13.3	919.5
2004/05	254.4	191.7	476.2	12.4	939.9
2005/06	218.5	186.9	448	13.6	830.7
2006/07	225.2	241	502.7	10.3	976.5
2007/08	166.1	223.3	472.1	7.6	867.7
2008/09	95	150.1	423.1	6.1	673.4
2009/10	113.9	170.4	348.7	5.2	308.2
2010/11	143.9	201.3	464.2	7.3	816.7

Kaynak: TÜİK

üretimini teşviklerle desteklerken Türkiye, stratejik ürünü olan bu ürünün ekiminin azalmasını engellemek adına adım atmıyor. Uzaya kadar çıkan ABD bile hâlâ pamuk üretirken Türkiye'nin pamuk üretimini bırakacak noktalara gelmesi çok üzücü" yorumunu yapıyor.

2023 hedefi

Türkiye'nin tekstil ve hazır giyim sektörleri için koyduğu 2023 yılı hedeflerine ulaşması için pamuk üretiminin artırılmasının önemli olduğuna işaret eden Türkiye Giyim Sanayicileri Derneği (TGSD) Başkanı Cem Negrin ise Türk çiftçisinin pamuk üretimi konusunda hükümet tarafından desteklenmesi gerektiğini söylüyor.

675 bin tonluk pamuk üretimi olan Türkiye, bu rakam ile dünya pamuk üretiminin yaklaşık yüzde 2'sini gerçekleştiriyor. Oysa üretim alanlarının genişletilmesi halinde bu rakamın birkaç ton daha yukarılara çıkarılabileceğine işaret ediliyor. Türkiye hem iç pazarının tüm talebini karşılayıp hem de pamuk ihracatı yapabilecek bir ülke konumuna gelebilme potansiyeline sahip. Ancak bunun gerçekleştirilebilmesi için bir ulusal pamuk stratejisinin oluşturulması ve bunun yanında da pamuk üreticilerinin desteklenmesi gibi çalışmaların yapılması gerekiyor.

Türkiye'nin pamuk üretim alanlarının en az bir milyon hektara çıkarılması gerektiği görüşü sektör temsilcileri tarafından dillendirilirken, Türkiye'nin en az talebinin yüzde 50'sini karşılayabilecek noktaya gelmesinin bile şu süreçte büyük başarı olacağına dikkat çekiliyor.

Türk pamuğu en doğal ve kaliteli pamuk olması nedeniyle dünyada kıymetli bir marka. Bu markanın üretiminin artırılması halinde ihracatının da gerçekleştirilebileceğine dikkat çekiliyor.

Tekstil sektörü, Türkiye'de pamuk üretiminin artmasını istiyor. Ege Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Sabri Ünlütürk, "2023'te tekstil ve konfeksiyon sektörünün pamuğa yönelik talebinin yaklaşık 2.5 milyon ton olacağı öngörülmektedir. Halen yaklaşık 650-700 bin ton arasında olan üretimin en az 1.5 milyon tona çıkarılması için gerekli düzenlemeler derhal yapılmalıdır" diyor.

Ulusal Pamuk Konseyi (UPK) Yönetim Kurulu Üyesi, Söke Ziraat Odası Başkanı M. Kemal Kocabaş, 2013-2014 pamuk üretim sezonunun sorunlarla açıldığını belirterek, üreticilerin girdi maliyetlerinin azaltılması gerektiğini söylüyor.

Pamuk fiyatları konusunda spekülasyonlar olduğunu belirten Kocabaş, "Dünya pamuk üretimini ve tüketimini analiz edenlerin fiyatların daha da düşebileceği şeklindeki spekülasyonları moralimizi bozuyor. Ancak bu spekülasyonlara inanmamak gerek. Söke Ziraat Odası ve UPK olarak görüşümüz geçen yıla göre, bu yıl pamuk fiyatlarının bir miktar artacağı yönünde" diyor.

Kendi çiftçimiz üretebilir

Bu yıl pamuk üreticilerinin, gerek çözülmeyen sorunları nedeniyle gerekse pamuk fiyatlarının düşük olacağı endişesiyle 2013-2014 sezonunda pamuk ekim alanlarında yüzde 20-25 oranında azalma beklediklerini vurgulayan Kocabaş şunları söylüyor: "Bu tahmine göre hesap yaparsak, içinde bulunduğumuz sezonun pamuk hasadında pamuk üretimimiz 500 bin ton civarında olacak. Türkiye pamuk tüketiminde artış olacağını düşündüğümüzde ülkemizin pamuk ihtiyacının 1.6 milyon tona ulaşması bekleniyor. Bu durumda bu yıl ülkemiz 1 milyon tonun üzerinde pamuğu yurt dışından ithal etmek zorunda kalacak. Bu da ülkemiz çiftçisinin rahatlıkla yetiştirebileceği pamuğun 2-2.5 milyar dolar ödeyerek yurt dışından alınması demek. Türk çiftçisine yeterli destek verildiği takdirde, bu pamuğu üretebiliriz. Yeter ki mazot, gübre, zirai ilaç gibi girdilerimizi dünya çiftçilerinin kullandığı fiyattan alalım. Yeter ki girdilerimizdeki KDV oranı düşürülsün ve prim 60 kuruşa çıkarılsın. Bizim pamuk üretmeye, ülkenin de pamuğa ihtiyacı var."

Türkiye'nin pamuk üretim alanlarının en az 1 milyon hektara çıkanlması gerektiği görüşü ağır basıyor.

HABER

Pamuğun ideal koşullarda saklanması ve pazarlanması konusunda Türkiye'de bir ilk olan ELİDAŞ, Gümrük ve Ticaret Bakanı Hayati Yazıcı'nın da katıldığı törenle açıldı.

Pamuk yatırım aracı oldu depolama maliyeti bitti

İzmir'de kurulan lisanslı depo sistemi ile pamukta yeni bir dönem başladı. Pamuğun standartlaştırılıp depolandığı sistem sayesinde pamuk finansal bir ürün haline geldi. Tekstilci hem 12 ay pamuk bulabilecek hem de depolama maliyetinden kurtulacak.

Depoda tutulan pamuklar için üretilen elektronik ürün senetleri Merkezi Kayıt Kuruluşu tarafından piyasalaştırılıyor. Senetler, İzmir Ticaret Borsası Elektronik Platformu'nda alınıp, satılabiliyor.

İzmir Ticaret Borsası önderliğinde, Gaziantep, Şanlıurfa, Balıkesir başta olmak üzere 11 borsa ve odanın bir araya gelerek oluşturduğu Ege Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk A.Ş. (ELİDAŞ), Türkiye'nin pamuk ürünündeki ilk lisanslı deposunu İzmir'in Selçuk İlçesi'nde açtı. Böylece depoda tutulan pamuk, üretilen elektronik senetler sayesinde artık yatırım aracı olarak kullanılabilecek hale geldi. Altın, döviz ve hisse senedi gibi işlem görecek pamuk senetleri, yatırım fonlarına dayanak oluşturacak, kredi çekerken teminat olarak gösterilebilecek. ELİDAŞ ayrıca pamuk üreticisi, çırçır fabrikası ve sanayiciyi de depolama külfetinden kurtaracak.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'ndan alınan lisansla faaliyete başlayan 15 bin ton kapasiteli depo, çırçır fabrikalarının getirdiği pamukları laboratuvar analizleri sonrası sınıfını ve kalitesini belirleyerek kabul ediyor. Depoda tutulan pamuklar için üretilen elektronik ürün senetleri Merkezi Kayıt Kuruluşu tarafından piyasalaştırılıyor. Senetler, İzmir Ticaret Borsası Elektronik Platformu'nda (İZBEP) alınıp satılabiliyor.

Geleneksel yapıda üretici, tarladan topladığı pamuğu çırçır fabrikalarına veriyor, ya ürünün parasını alıyor ya da fabrikanın deposunda bekletiyordu. Bu süreçte fiyat değişikliklerine ve spekülatif hareketlere karşı korumasız kalan üretici, paraya ihtiyaç duyması nedeniyle ürününü fiyatın düşük olduğu hasat döneminde elden çıkarmak durumunda kalıyordu.

Yeni sistemle üretici, depodaki ürünü karşılığı çıkarılan elektronik ürün senedini teminat olarak göstererek bankadan uygun faizli kredi çekebilecek, İZBEP'te oluşan fiyatı uygun gördüğü zaman da senetlerini elden çıkarabilecek. Depodaki ürünler hasat sezonu sonunda senet sahibi tarafından teslim alınacak. Ürünler depoda en fazla bir hasat dönemi kadar tutulabilecek, tekrar analize sokularak yeni bir senet hazırlanması kaydıyla en fazla bir sezon daha uzatma alınabilecek.

12 ay ürün bulunabilecek

Çırçır fabrikası ve sanayiciyi depolama külfetinden kurtaracak sistem, yatırımcılara da yeni bir enstrüman kazandıracak. Ürün senetleri, hisse senedi, altın, döviz gibi yatırım aracı olarak değerlendirilebilecek. İZBEP'te gerçekleşen işlemler sonucu oluşan fiyat, bankalardaki tarım fonlarına dayanak olabilecek. İsteyen tüm yatırımcılar borsa ajanları aracılığıyla İZBEP platformunda alım satım yapabilecek. Doktoru da manavı da pamuk alıp satabilecek. Üreticiye pamuğunu finansal ürün olarak değerlendirme imkânı sunan sistem sayesinde tekstilci de 12 ay yerli pamuk bulabilecek.

Sistemle ilgili bilgi veren İzmir Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ve ELİDAŞ Başkanı Barış Kocagöz, tarımsal ürün ticaretinde devrimsel değişiklikler getiren lisanslı depo sistemiyle Türkiye'nin artık tarım ürünlerinin, üretimin yanında ticarette pay sahibi olmaya başlayacağına dikkati çekti. Bu sistemin kurulmasında çok geç kalındığını, tarım ürünlerinin yıllardır spot piyasalarda satılmaması nedeniyle fiyat oluşumunda sıkıntılar yaşandığını, üreticinin düşük fiyatlardan şikâyet ettiğini anlatan Kocagöz, pamukta hasat sezonunun başlayacağı ekim ayından itibaren yeni sistemin getirilerinin daha net izlenebileceğini ifade etti.

Kocagöz, bankaların elektronik ürün senetlerini dayanak gösteren yatırım fonları ve kredi programları başlatmak için çalışma yaptığını bildirerek, şunları söyledi: "Türkiye'de birçok kişi, fiyat dalgalanmalarının olduğu tarım ürünlerine yatırım yapamamaktan şikâyetçiydi. Pamuk çok ucuzsa artık herkesin bu ürüne yatırım yapma imkânı var. Yatırımcının istekli olacağını düşünüyorum. Sistem sayesinde pamuktaki işlem hacmi 4-5 kat artacak. Malın daha fazla alıcı ve satıcının elinde dönmesi, derinlik ve şeffaflığı getirecek. Türk tarımı için çok kullanılacak ve büyük ihtimalle devrim olarak anılacak bir piyasayı kurmaya çalışıyoruz."

Tarım ürünlerinde spekülasyonların altın, döviz, hisse senedi gibi enstrümanlardan çok farklı olduğunu, hava koşullarına göre bile dalgalanmalar yaşanabileceğini vurgulayan Barış Kocagöz, "Örneğin hasat zamanı yağan yağmur fiyatları yükseltiyor. Tarım ürününde fiyat dalgalanır, ama hiçbir zaman sıfır olmaz. Riski daha az bir yatırım aracı olacak. Sisteme üretici, çırçırcı ve sanayicinin yanında yatırımcı ilgisinin de çok yüksek olacağını tahmin ediyoruz. Anadolu insanı aslında yıllardır tarım ürünlerini bir yatırım aracı olarak kullanırdı. İmkânı olanlar, depolarında tarım ürünleri saklardı ama tüm depolama riski onların üzerindeydi. Bu sistemle farklı meslek gruplarından insanların tarım ürününe yatırım yapmasının önü açıldı" diyor.

Kocagöz, sistemin sadece Türkiye değil çevre coğrafyasından da yatırımcı ve üreticileri beklediğini, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın hedefleri doğrultusunda bölgesel merkez olma idealinin gündemde olduğunu sözlerine ekledi.

ELİDAŞ'ın ortakları kimler?

ELİDAŞ'ın ortakları arasında İzmir Ticaret Borsası'nın yanı sıra Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası, Balıkesir Ticaret Borsası, İş Yatırım Menkul Değerler, Denizbank, Türkiye Sınai Kalkınma Bankası, Şanlıurfa Ticaret Borsası, İzmir Ticaret Odası, İMKB Takas ve Saklama Bankası, Manisa Ticaret Borsası, Gaziantep Ticaret Borsası, Ödemiş Ticaret Borsası, Söke Ticaret Borsası, Tariş Pamuk Birliği, Tariş Üzüm Birliği, Ege İhracatçı Birlikleri'ne bağlı EDEKATAŞ, Salihli Ticaret Borsası, Turgutlu Ticaret Borsası, Alaşehir Ticaret Borsası da bulunuyor.

TEKNOLOJİ

Teknik tekstil ihracatı artıyor

Dünyada yaklaşık 200 milyar dolarlık pazar hacmine ulaşan teknik tekstiller, tekstil sektörünün en kârlı alanlarından biri olarak öne çıkıyor. Çin, Hindistan gibi ülkelerin dünyada yarattığı rekabet, geleneksel bir tekstil ürününü imal eden işletmecilerin bu ülkelerle rekabet edememesine neden oluyor. Oysa Söktaş'tan Öztek'e, Yeşim Tekstil'den Kipaş'a kadar tekstil, hazır giyim üreticileri üretimlerinin bir kısmını teknik tekstillere ayırır hale geldiler.

Terletmeyen, leke tutmayan gömlek, serinleten pantolon, ses geçirmeyen perdeler ve daha neler neler… Tıpkı James Bond filmlerindeki gibi. Son yıllarda teknolojinin gelişmesi ve insanların hayat standartlarının değişmesi, teknik tekstillere olan ilgiyi de her geçen gün artırıyor.

Dünyada 200 milyar dolarlık pazar büyüklüğüne sahip olan teknik tekstil son yıllarda Türkiye'de de büyüme gösterdi. Bu alandaki iddiasını artıran Türkiye, geçtiğimiz yıl 1.5 milyar dolarlık teknik tekstil ihracatı gerçekleştirdi. Bu yılki hedef ise 2 milyar doları yakalamak. Bu hedefi yakalamak sanıldığı kadar da zor değil.

İstanbul Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçı Birlikleri (İHKİB) Başkanı Hikmet Tanrıverdi, Türkiye'nin teknik tekstil ihracatının bu yıl 2 milyar doları bulmasını beklediklerini söylüyor. Artık tüm üreticilerin üretimlerinin yüzde 5-10'unu teknik tekstil üretimine yönlendirdiklerini belirten Tanrıverdi, Türkiye'nin nihai ürün üretiminde öne çıktığını da vurguluyor.

Türk tekstil sektörü artık teknik tekstiller konusunda eskisinden çok daha iddialı. Öyle ki geliştirdiği bu ürünleri Avrupa'dan ABD'ye kadar pek çok coğrafyaya satıyor. Ancak geçmişte kalitesiz üretimi ile hafife alınan Çin bile bu alandaki iddiasını artırdı. Bu durumu rakamlar da destekliyor; dünya teknik tekstil ihracatında yaklaşık 25 milyar dolarlık ihracatı ile ilk sırayı Çin alırken, onu yaklaşık 13 milyar dolar ile Almanya, 12

Türkiye'nin teknik tekstil ihracatının bu yıl 2 milyar doları bulması bekleniyor.

milyar dolar ile ABD izliyor.

Teknik tekstil ithalatında ise yaklaşık 15 milyar dolarlık ithalatı ile ABD birinci sırayı alırken, onu 11.5 milyar dolarlık ithalatı ile Almanya, 9 milyar dolarlık ithalatı ile Çin izliyor.

Bu alanda gelecek gören ve bu nedenle teknik tekstil üretimi yatırımı yapan şirketlerin sayısı da her geçen yıl artıyor. Bununla birlikte tekstil sektöründe 'nano teknoloji' kullanılarak geliştirilen ürünlerde son yıllarda önemli bir artış yaşanıyor.

İstanbul Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği (İTHİB) Başkanı İsmail Gülle, teknik tekstillerin Türkiye'de son 3-4 yılda branşlaşma yaşanan bir alan haline geldiğini söylüyor. Türkiye'de Öztek'ten Akın Tekstil'e kadar birçok üreticinin normal üretimden teknik tekstil üretimine döndüklerini belirten Gülle, "Bu firmaların bir kısmı zaten teknik tekstil üretimi yapıyordu. Bu konudaki kapasitelerini de artırma eğilimindeler. Çünkü tekstilde rekabet edebilmenin en güzel yolu katma değeri yüksek ürün üretmek. Bu alanda savunma sanayii ve havacılıkta çok ciddi bir talep söz konusu" diyor.

Yabancı yatırımcılar geliyor

Türkiye'de teknik tekstilden elde edilen ürün sayısının her geçen gün artması Türkiye'ye bu alanda yapılacak yatırımları da çekmeye başladı. Bu çerçevede Hindistanlı Birla Grup'un Türkiye'de ilk defa Osmaniye'de viskon üretimine başlayacağı da söyleniyor. Ayrıca ABD'li 3 M şirketinin Türkiye'de teknik tekstiller konusunda yatırım hazırlığı içinde olduğu da vurgulanıyor. Türkiye'nin Avrupa'ya yakınlığı ile bu şirketlerin yatırım üssü olma konusunda tercih edildiği de konuşuluyor.

Tekstil ve konfeksiyon üretimi alanında dünyada söz sahibi olan Türkiye, Çin ve Hindistan gibi ülkelerin yarattığı rekabet nedeniyle son yıllarda katma değeri yüksek teknik tekstillere yönelmeye başladı. Hemen her üreticinin üretimlerinin yüzde 5 ila 10'unu son yıllarda teknik tekstil, teknik tekstillerden üretilen giyim ürünlerine ayırdıklarına dikkat çekiliyor.

Türkiye Giyim Sanayicileri Derneği Başkanı (TGSD) Cem Negrin, Türkiye'nin son yıllarda teknik tekstiller konusunda Ar-Ge desteği ve teşvik vermesiyle bu alanın hızlı bir gelişim sürecine girdiğini söylüyor.

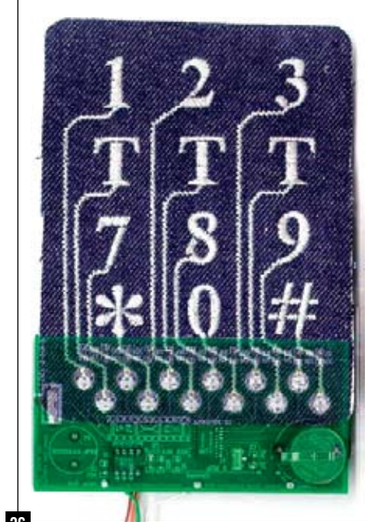

Dünya genelinde yüzde 25 paya sahip olan teknik tekstil, Türkiye'de yüzde 5 seviyesinde.

Otomotivden kozmetiğe

Geliştirilen akıllı giysiler, 24 saat nabız ve tansiyon ölçüyor, ateşte yanmıyor, leke ve ter tutmuyor, su geçirmiyor. Yüksek teknik ve performansa sahip olan tekstil ürünleri, sağlıktan yiyeceğe, inşaattan otomotive, kozmetikten altyapı sektörüne, dekorasyondan ambalaja kadar birçok alanda karşımıza çıkıyor. Türkiye'nin tekstil sektöründe bu kadar bilgi birikimine ve yetişmiş elemana sahip olmasına rağmen hâlâ katma değeri yüksek olan teknik tekstil üretiminde hak ettiği yere gelmediği düşünülüyor.

Dünya genelinde tekstil sektöründe yüzde 25'lik bir paya sahip olan teknik tekstil, Türkiye'de ise yüzde 5'ler seviyesinde kalıyor. Ancak son yıllardaki gelişim Türkiye'nin bu alanda iddialı adımlar attığının da mesajını veriyor.

Dünya teknik tekstil tüketiminin yaklaşık 200 milyar dolar olduğu tahmin ediliyor. Türkiye ise teknik tekstil alanında 1 milyar doların üzerinde ithalat ve 1.5 milyar dolarlık da ihracat yapıyor. Ancak sektör, önümüzdeki dönemde bu alandaki ihracat rakamını kat be kat artırmayı planlıyor. Çünkü teknik tekstiller nitelikli ürünler olmaları nedeniyle basic tekstil ürünlerine oranla az ürünle çok daha fazla kazanç sağlıyor.

Üreticileri bu alana yönlendirmek ve desteklemek için de yarışmalar düzenlemek gibi birtakım çalışmalar yapılıyor. Bu amaçla Uludağ Tekstil İhracatçıları Birliği (UTİB) ve Bursa Ticaret ve Sanayi Odası (BTSO) stratejik ortaklığıyla Uluslararası Tekstil ve Konfeksiyon Ar-Ge Proje Pazarı yarışması düzenliyor.

Uludağ Tekstil İhracatçıları Birliği (UTİB) Başkanı İbrahim Burkay, düzenledikleri etkinlikle dünyanın her yerinden yaklaşık 3 bin sanayici, akademisyen, araştırmacı ve öğrenciyi buluşturduklarını söylüyor.

Konvansiyonel tekstillerden katma değeri yüksek teknik tekstillere geçiş için bu etkinliğin son derece önemli olduğuna dikkat çeken Burkay, "Ar-Ge Proje Pazarı'na her yıl artan bir ilgi var. Yerli ve yabancı olmak üzere 200'ün üzerinde proje katılıyor.

Akıllı giysiler nabız ve tansiyon ölçüyor, ateşte yanmıyor, leke tutmuyor.

Hangi alanlarda kullanılıyor?

Nonwovenler (NW-dokusuz yüzeyler): Ev tekstili, mutfak bezleri, çocuk bezleri, hijyenik kadın pedleri, çeşitli amaçlı yalıtım, filtre bezleri vb. dünyada beş milyon ton üretilen NW her geçen gün hızla gelişiyor ve artıyor. Türkiye, dünya NW pazarının yüzde 10'u kadarını, yaklaşık 500 bin ton, üretiyor.

Geotekstiller (Geotek): Havuzların, yeraltı geçiş tünellerinin yalıtım sistemleri, havaalanı inşaatları, doğalgaz boru hatları, dere ıslah ve sulama kanalları, erozyon önleme, çimlendirme uygulamaları, çadır bezi vb.

Tarım Tekstilleri (Agrotech): NW esaslı dokuma çuval bezleri, tohum çuvalları, big bag ve jumbo bag (çimento çuvalları, çimento nakliye 'sling'leri).

İnşaat Tekstilleri (Buildtech): Duvarlarda kullanılan NW esaslı dokuma bezleri, duvar sıvalarında yüzey altı bezleri, bina tavanlarında ve temellerde kullanılan su-ısı-ses yalıtım bezleri; cam binaların, otomobil, otobüs vb. araçların dış yüzeylerine kir toz tutmayan film ya da kimyasal kaplamalar.

Koruyucu Tekstiller (Protech): Çok katmanlı, nefes alabilen koruyucu kumaşlardan askeri giysiler, itfaiye/yangınla mücadele amaçlı yanmaz giysiler, UV koruyucu röntgen teknisyenleri için giysiler, tarım ilaçlama koruyucu giysileri, eldivenler, ayak koruyucu dokuma ve NW bezler gibi malzemeler.

Tıbbi Tekstiller (Medtech): Çok kullanımlı ya da tek kullanımlık hastane yatakları, maskeler, eldivenler, operatörlerin, ameliyat ekibinin kan itici, su-kir itici giysileri, antibiyotik, antifungal içerikli iç çamaşırları, bebek bezleri, hijyenik bayan pedleri, ayrıca çok yüksek teknoloji ürünü yapay damarlar, sonda boruları vb.

Ambalaj Tekstilleri (Packtech): Türkiye dünyanın önde gelen dokuma çuval ve big bag üreticisi. Tohum çuvalları, çimento çuvalları, slingler, kimyasallar için çuvallar vb.

Endüstriyel Tekstiller (Indutech): NW teknik tekstiller kapsamında filtre bezleri, kâğıt keçeler, endüstriyel temizlik ve yalıtım bezleri, ev dekorasyonu, sahne dekorasyonu malzemeleri vb.

Taşıt Tekstilleri (Mobiltech): Taşıtların iç-tavan kaplamaları, paspas ve ses-ısı yalıtım kaplamaları, teknelerin yelken bezleri, yalıtım bezleri, otomobil lastiklerinde kullanılan kord bezleri vb.

Ekolojik Tekstiller (Oekotech): Erozyon kontrolü, su kanalları ve bentler için yalıtım malzemeleri, çevre dostu yüzeyler ve bezler, organik pamuklar, organik tekstiller ve giysiler, doğal renkli pamuklar ve tekstiller vb.

Ev Tekstili (Hometech): NW ve dokuma yatak kaplamaları, yüksek nitelikli bez ve malzemelerden yatak içleri ve yüzleri, yorganlar, çarşaflar, ayakkabı vb. gibi ürün saklama malzemeleri vb.

Spor Tekstili (Sportstech): Kayak giysileri, snowboard ve roller blade giysileri, dağcılık giysileri, sörf-yelken-yüzme sporlarına ait giysiler ve malzemeler; yazın serin, kışın soğuk havalarda ise ince giysilerle vücudu ılık tutabilen, vücut terini atan ve nefes alabilen, çabuk kuruyan sağlıklı ve konfor sağlayan sportif ya da gündelik giysiler.

Türkiye'de bugün, teknik tekstil alanında 200'ün üzerinde üretici faaliyet gösteriyor.

Sanayi ile ortak çalışma

Sabancı Üniversitesi Nanoteknoloji Araştırma ve Uygulama Merkezi, üniversitenin vizyonu ve stratejisi paralelinde Sabancı Vakfı ve Devlet Planlama Teşkilatı'nın (DPT) desteğiyle 50 milyon TL'lik bir yatırımla 2009 yılında faaliyete başladı. Merkez, Türkiye'nin ve bölgenin ilk disiplinlerarası nanoteknoloji araştırma ve uygulama merkezi olma özelliği ile dikkat çekiyor. Merkez sayesinde, üniversitenin ileri teknolojiye dayalı fikri mülkiyet portföyünün de gelişmesi ve sanayi ile ortak çalışması hedefleniyor.

Merkezde; nanoteknolojinin, fizik, elektronik, mekatronik, malzeme, kimya ve biyoloji gibi çeşitli alanlarında yürütülen öncü araştırmalar ile sanayinin hızla kullanabileceği, uygulamaya ve ürüne dönüştürebileceği teknolojiler geliştiriliyor. Bunlardan biri de yine bir Sabancı Üniversitesi kuruluşu olan Nanotego Nano Teknolojik Ürünler Araştırma ve Geliştirme Kimya Sanayii şirketi tarafından pazara sunulan antimic oluyor. Su bazlı teknolojik koruma yöntemi olan bu ürün öne çıkıyor.

Sabancı Üniversitesi'nin Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi (MDBF), kuruluşundan itibaren mikro ve nanoteknoloji alanlarında ilerleme vizyonunu taşıdığı belirtilirken, Üniversite'deki MDBF öğretim üyelerinin yüzde 45'inin doğrudan nanoteknoloji ile ilgili bilim insanlarından oluştuğu da vurgulanıyor.

Kir, ses geçirmeyen perdeler, taze balığın saklama süresini uzatan tekstil malzemesi, arı sokmasını engelleyen tekstiller, yanmaz tekstil malzemelerinin otomotiv sektöründe kullanımı, ürünlerin raf ömrünü uzatan gıda pedi, bakteri ve mantar üremesini önleyen tıbbi tekstil malzemesi, tekstil malzemeleriyle bina yalıtımı gibi ilginç ürünler geliştiriliyor" diyor.

İstanbul Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği (İTHİB) de Türkiye İhracatçılar Meclisi ve Ekonomi Bakanlığı işbirliği ile teknik tekstili geliştirmek ve teşvik etmek üzere İTHİB Teknik Tekstil Proje Yarışması düzenliyor.

İç tüketim artmalı

ABD, Almanya, İtalya, Fransa, Çin gibi teknik tekstil ihracatçısı ülkelerde teknik tekstil konusunda tüketimin yüksekliği dikkat çekiyor.

Tekstil sektörü temsilcileri, Türkiye'de teknik tekstil üretimi ve ihracatını artırmak için önce iç tüketimin artırılması gerektiğine dikkat çekiyorlar. İç tüketimi artırırken ithalatı artırmamak için de önce bu tip üretimlerin özendirilmesi ve kamuya açık alanlarda kullanım zorunluluğu getirilmesi gibi hususlara dikkat edilmesi gerekiyor.

Tekstilde son dönemde uluslararası pazarlarda pay kaybeden İtalya, Belçika, Fransa, Portekiz ve İspanya gibi ülkelerin yerini Türkiye'nin doldurmaya çalıştığına dikkat çekiliyor. Türkiye'nin bugün dünya tekstil ticaretine yön veren, kendi tasarımları ve kreasyonları ile takip edilen büyük aktörlerden biri haline geldiği vurgulanırken, sektörün önümüzdeki yıllarda da başarılı faaliyetlerine devam edip teknik ve fonksiyonel tekstillerde de söz sahibi olacağına işaret ediliyor.

Sessiz sedasız ilerliyorlar

Türk tekstil sektörü son dönemlerde yönünü daha kârlı olan teknik tekstile çevirdi. 2000'li yıllarda bir ya da iki şirketin üretim yaptığı bu alanda şimdi 200'ün üzerinde şirket faaliyet gösteriyor. Bu şirketler, sadece ulusal değil uluslararası markaların da ilk tercihi. Ülke ihracatına hatırı sayılır bir katkıda bulunan bu firmalar, tekstil sektöründe sessiz sedasız ilerliyor.

Türk tekstil sektörünün köklü kuruluşlarından Söktaş bunların başında geliyor. Teknolojik kumaş üretimine ilk başlayanlardan olan firma, 1990'lı yılların

Uluslararası pazarda pay kaybeden ülkelerin yerini Türkiye alıyor.

Ne tür ürünler üretiliyor?

- Su, leke, kir itici özellikli kumaş
- Kolay ütülenebilen kumaş
- Hızlı kuruyan nem transferi sağlayan kumaş
- Antibakteriyel özellikli kumaş
- Kötü kokuyu yok eden kumaş
- Güneş ışınlarından koruma sağlayan kumaş
- Deri görünümlü pamuklu kumaş
- Baskısını suyla temas edince gösteren kumaş
- Isıyı regüle eden klimatik kumaş
- Eriyen iplikler ile elde edilen estetik kumaş

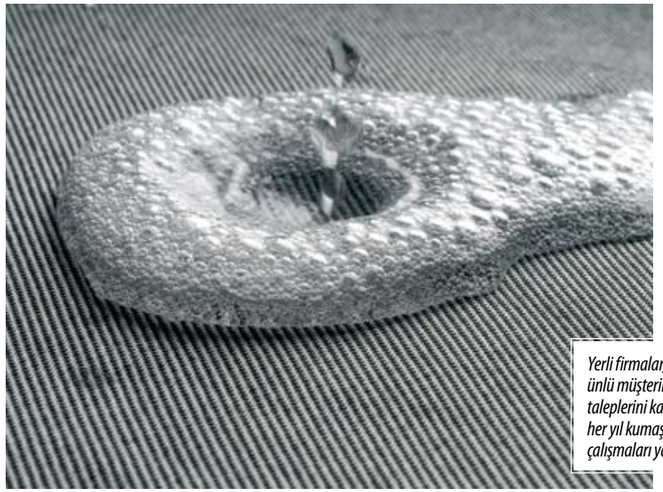

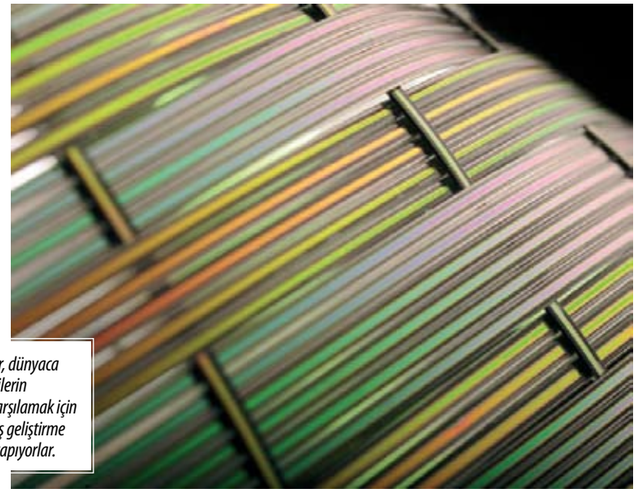

Yerli firmalar, dünyaca ünlü müşterilerin taleplerini karşılamak için her yıl kumaş geliştirme çalışmaları yapıyorlar.

sonlarından beri teknolojik kumaş üretiyor. Bu teknolojik kumaşların 'Archichem kumaş serisi' adı altında üretimini yapan şirket, bu alanda gömlek kumaşlarına odaklandı. Söktaş'ın yıllık üretiminin yüzde 15'lik kısmı teknolojik kumaşlardan oluşuyor. Özellikle Söktaş Ürün Geliştirme ve Pazarlamadan Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Seyhan Aktemur, üretimlerinin yüzde 95'ini Almanya ve İngiltere gibi ülkelere ihraç ettiklerini söylüyor.

Aktemur, "Amonyak kullanılmadan üretilen 'flat-wrinkle free' en çok tercih edilen teknolojik kumaşımız. Nano uygulamalarla leke tutmayan kumaşlar, kolay ütülenebilir özellikteki kumaşlar, çeşitli kapsül veya gümüş uygulamalarıyla anti-mikrobiyal özellikli ve vücutta bakteriler tarafından oluşan ter kokularını tutan ve etrafa yayılmasını engelleyen odor resistent kumaşlarımız da bulunuyor" diyor.

Ar-Ge çalışmaları

Bursa'dan dünyaya açılan Yeşim Tekstil de teknolojik kumaş üretimine ilk başlayan firmalar arasında yerini alıyor. 2000 yıllından itibaren bu alanda üretim yapan firma, teknik tekstil ve nano teknoloji konusunda gelişmiş bir Ar-Ge altyapısına sahip.

Dünyaca ünlü müşterilerinin talepleri doğrultusunda her yıl kumaş geliştirme çalışmaları yapan Yeşim, su, leke, kir itici özellikli kumaş, kolay ütülenebilen kumaş, hızlı kuruyan nem transferi sağlayan kumaş, anti-bakteriyel özellikli kumaş, kötü kokuyu yok eden kumaş, güneş ışınlarından koruma sağlayan kumaş, nano hibrit kumaş gibi pek çok ürün geliştirdi.

"Talepte yüzde 25 artış var"

Yeşim Tekstil'in toplam üretiminin yüzde 5'lik kısmını bu tür teknolojik kumaşlar oluşturuyor.

Yeşim Tekstil Üretim Direktörü Mustafa Demiralay, "Üretimimizin sadece yüzde 5'i teknik tekstil. Ama son yıllarda özellikle aktif spor ve koruma amaçlı ürün taleplerinde yüzde 25 civarında artış gözlemledik" diyor.

Teknik Tekstil sınıfına giren aktif spor giysileri alanında termal (ısı veren) kumaşlar ve nem transferi özelliği olan, hızlı kuruyan kumaşlar ürettiklerine dikkat çeken Demiralay yaptıkları çalışmaları şöyle özetliyor:

"Diğer bir kategori olan akıllı kumaşlar grubunda nano teknoloji kullanılarak su, yağ, kir itici, aroma terapi sağlayıcı, anti bakteriyel ve mikrobiyel kumaşlar ile birlikte UV korumalı kumaşlar geliştirildi. Faz değiştiren (sıcaktan soğuğa, soğuktan sıcağa giden) yapılar da gamımızda yer alıyor. Ürün yelpazemizde ayrıca, organik kumaşların yanı sıra geri dönüşümlü iplikten yapılmış kumaş ve deri görünümlü pamuklu kumaş gibi Ar-Ge çalışmaları sonucunda üretilmiş doğa dostu kumaş çeşitleri de bulunuyor."

> "Amonyak kullanılmadan üretilen 'glat-wrinkle free' en çok tercih edilen teknolojik kumaşımız. Nano uygulamalarla leke tutmayan kumaşlar, kolay ütülenebilir özellikteki kumaşlarımız da bulunuyor."

Özellikle Amerika pazarı için Nike'a termal ve nem transferi sağlayan ürünler ürettiklerini belirten Demiralay, Almanya pazarına ise alev almayan, su, yağ ve kir itici özelliğinde ve antibakteriyel ev tekstil ürünleri sattıklarını söylüyor. Demiralay, "Türkiye, Avrupa teknik tekstil pazarında 1995-2012 arasında sahip olduğu payı yüzde 3.7'den yüzde 12'ye çıkardı. Türkiye'de teknik tekstil üretimi 1995'te tüm Orta ve Doğu Avrupa ülkelerinin toplam üretiminin yarısı iken, 2012'de ise toplam üretim olarak ilk kez geçip rakiplerini geride bırakmayı başardı" diyor.

Teknik kumaşlar konusunda öne çıkan firmalardan biri olan Çalık Denim de 2009'dan bu yana teknolojik ürünler geliştirmek için Malatya'daki üretim tesislerinde çalışmalar yürütüyor.

Geçen yıl 11.3 milyon metre teknolojik kumaş üretimi gerçekleştiren şirket, bu alandaki çalışmalarına yönelik olarak 2011'de 1.6 milyon dolarlık Ar - Ge yatırımı gerçekleştirdi.

Çalık Denim Genel Müdürü Önder Öksüz, geçtiğimiz yıl satışlarının yüzde 41'ini teknolojik kumaşların oluşturduğunu, bu ürünleri ağırlıklı olarak ABD, Fransa ve İtalya gibi ülkelere ihraç ettiklerini söylüyor.

Teknolojik kumaşlar

2005 yılından beri giyim endüstrisinde kullanılan yüksek performans özelliklerine sahip teknolojik kumaşlar üreten Bossa, UV ışını koruyucu, serin tutan, teri çabuk uzaklaştırabilen, selülit önleyici, sivrisinek kovucu gibi özellikleri de kumaşa entegre etti.

Bu alanda faaliyet gösteren bir diğer firma olan Korteks ise 2004 yılından bu yana teknolojik iplikler üretiyor. Yılda yaklaşık 4 bin ton teknolojik iplik ürettiklerini belirten Korteks Genel Müdürü Necat Altın, "Türkiye'de 104 firma teknolojik ipliklerimizi kullanıyor. Ürünlerimiz giyim, ev tekstili, dış ortam tekstili, medikal tekstil gibi alanlarda kullanılıyor. Almanya, Lüksemburg ve Yunanistan gibi ülkelere 2 bin 65 tonluk ihracat gerçekleştiriyoruz ve bu rakam her geçen yıl artıyor" diyor.

Ege Bölgesi'nde faaliyet gösteren tekstil ve konfeksiyon şirketi Sun Holding'in Yönetim Kurulu Başkanı Sabri Ünlütürk de teknik tekstilde iddialı olduklarını söylüyor. Ünlütürk, "Otomobil ve uçak koltukları için 3 boyutlu kumaş ürettik, sünger yerine kullanılacak. Bu malzemeyle koltukları inceltmeleri mümkün olacak. Bu da arabada iç hacmi büyütecek, araba hafifleyecek. Uçak koltuklarında kullanmaya başlandı" diyor.

Sun Holding, Ege Bölgesi'nin tekstil ve konfeksiyon alanında önde gelen şirketlerinden biri. Sun Holding çatısı altında Ekoten A.Ş, Sun Tekstil ve Jimmy Key markası var. Başta Avrupa olmak üzere üretiminin büyük bölümünü ihraç eden Sun Tekstil, Zara, Marks&Spencer, TopShop gibi dünyanın önde gelen markaları için hem üretim hem de tasarım yapıyor. Şirketin Pure Nature adlı markası teknik tekstilde hızla büyüyor. Zayıflatan, ince gösteren, parfümlü kumaşlar üretiyor.

Türk firmaların geliştirdiği kumaşlar, pek çok coğrafyada satılıyor. Son yıllarda tekstil sektöründe 'nano teknoloji' kullanılarak geliştirilen ürünlerde artış gözleniyor. Geliştirilen akıllı giysiler, 24 saat nabız ve tansiyon ölçüyor, ateşte yanmıyor, leke ve ter tutmuyor, su geçirmiyor…

Bu ürünler, yüksek teknik ve performans özelliklerine sahip.

Yüksek teknik ve performans özelliklerine sahip olan tekstil ürünleri; sağlıktan yiyeceğe, inşaattan otomotive, kozmetikten altyapı sektörüne, dekorasyondan ambalaja kadar birçok alanda kullanılıyor. Ancak Türkiye'nin hâlâ, tekstil sektöründe bu kadar bilgi birikimine ve yetişmiş elemana sahip olmasına rağmen katma değeri yüksek olan teknik tekstil üretiminde hak ettiği yere gelmediği düşünülüyor. Şöyle ki; dünya tekstil sektöründe yüzde 25'lik bir paya sahip olan teknik tekstil, Türkiye'de ise yüzde 5 gibi çok düşük bir seviyede seyrediyor. Türkiye, teknik tekstilin giyim tarafında zayıf olsa da teknolojik kumaş alanında oldukça iyi konumda yer alıyor. Teknik kumaş, sektörde ağırlıklı pay alıyor.

Türkiye her geçen yıl teknik tekstil ihracatını artırıyor

Yıllar	Teknik tekstil ihracatı (Milyon $)
2013*	2,000
2012	1,500
2011	1.300
2010	1.100
2009	872
2008	841
2007	822

**Beklenti* *Kaynak: TÜİK*

RÖPORTAJ

TÜRKİYE'DE TEK, DÜNYADA LİDER!

Dünyanın en büyük, Türkiye'nin ise tek akrilik elyaf üreticisi Aksa Akrilik Kimya Sanayii A.Ş, operasyonel mükemmeliyet stratejisi çerçevesinde, 2008-2012 yılları arasında 500 milyon dolarlık yatırım yaptı. Şirketin bu yılki yatırım öngörüsü ise 70 milyon dolar.

Aksa Akrilik Kimya Sanayii A. Ş., yaklaşık 376 bin metrekare alan üzerine kurulu.

Bundan 45 yıl önce kurulan ve bugün dünya akrilik elyaf üretiminin yüzde 15'ini gerçekleştiren, 2012 yılında ise Türkiye tüketiminin yüzde 67'sini tedarik eden Aksa Akrilik Kimya Sanayii A.Ş., teknoloji ve modernizasyon yatırımlarıyla dikkat çekiyor. Peki, Aksa, bu başarısını neye borçlu? Önümüzdeki dönemdeki planları neler? Bu soruların yanıtını Aksa Genel Müdürü Cengiz Taş verdi.

Aksa hangi doğru adımları atarak bir dünya devi olmayı başardı?

Türkiye'nin köklü sanayi gruplarından Akkök Şirketler Grubu'na bağlı olan Aksa Akrilik Kimya Sanayii A.Ş., 1968 yılında kuruldu ve 1971 yılında ülkenin akrilik elyaf ihtiyacını karşılamak üzere üretime başladı. Yıllar içerisinde gerçekleştirilen yeni teknoloji ve modernizasyon yatırımlarıyla yıllık 308 bin ton akrilik elyaf üretim kapasitesine ulaştı.

Toplam 879 çalışana sahip şirket, bu kapasitesi ile dünyadaki en büyük, Türkiye'deki tek akrilik elyaf üreticisi. Aksa, dünya akrilik elyaf üretiminin yüzde 15'ini gerçekleştiriyor. Şirket, 2012'de Türkiye tüketiminin yüzde 67'sini tedarik etti. Ülkemizi Çin'den sonra ikinci en büyük akrilik elyaf pazarı konumuna taşıyan Aksa, üretimdeki başarısının yanı sıra uyguladığı yönetim sistemleri, çevre uygulamaları ve sosyal sorumluluk projeleriyle de sektörün öncüsü oldu.

Aksa, 'Operasyonel Mükemmeliyet' ile rekabet gücünü ve kârlılığı sürdürülebilir kılma ana stratejisi ile de verimlilik artırma, maliyet düşürme, müşteriye güvenilir kalite ve hizmet sunma konularına odaklanıyor. Teknoloji, modernizasyon ve Ar-Ge yatırımlarıyla büyüyen Aksa, kuruluşundan bu yana tüm faaliyetlerinin yalnızca bugünü değil, gelecek nesilleri de düşünen, sağlıklı bir çevre ve toplum yaratmaya yönelik çalışmalar olmasına özen gösteriyor. Şirketimiz, 'sürdürülebilirlik' alanında yaptığı ve artırarak devam ettireceği proje ve uygulamalarıyla, sektörde rol model olmaya devam edecek.

Bu bağlamda, özel sektörün sürdürülebilir kalkınma yolundaki evrensel ilkelerinin yaygınlaşmasına öncülük eden Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi'ni 2006'da imzalayarak kurumsal sorumluluk anlayışını evrensel normlara taşımak yolunda ilk adımı attı ve bu sözleşmeye imza atan ilk kimya fabrikası oldu.

Aksa, ilk yola çıktığında, operasyonel mükemmeliyeti en yüksek düzeye taşımak amacı ile teknolojiye yatırım yapmayı planlıyordu. Bu amacına ulaştı mı? Yeni yatırımlar yapacak mısınız?

2012 yılı, Aksa için bir önceki yıl hayata geçirdiği operasyonel mükemmeliyet stratejisi çerçevesinde geliştirilen verimlilik projelerine yoğunlaştığı bir dönem oldu. Söz konusu projelerle fabrika genelinde maliyet düşürmenin yanı sıra, daha kaliteli ürün sunulması amaçlandı. Yıl boyunca akrilik elyaf üretiminde daha yüksek verimlilik amaçlayan yatırımlara yönelen Aksa, bu hedef doğrultusunda iş süreçlerini geliştirecek faaliyetler yürüttü. Aksa, 2008 – 2012 yılları arasında toplam yaklaşık 500 milyon dolar yatırım yaptı. 2013 yılı için ise, 70 milyon dolar civarında yatırım harcaması öngörülüyor. Yatırım harcamalarında öncelik, 2012 yılında olduğu gibi verimlilik ve kalite artırmaya yönelik bakım, tutum ve idame projelerini kapsıyor.

Cengiz Taş, Şubat 2011'den bu yana, Aksa Akrilik Kimya Sanayii Genel Müdürü.

Satışlarınızın yüzde 35'ini yurtdışına yapıyorsunuz? Daha çok hangi ülkelere satış yapıyorsunuz?

Aksa Akrilik, yaklaşık bir milyar dolarlık cirosu ile beş kıtada, 50'den fazla ülkede, 300'e yakın müşteriye ürünlerini ulaştırıyor.

Çevre uygulamalarınızdan örnekler verebilir misiniz?

Aksa, iş süreçlerinde her zaman sağlık, emniyet ve çevre konularına öncelik veriyor. Belirlenen çevre politikaları, tüm çalışanlarla şirket içi eğitimler ve duyurularla paylaşılıyor. Böylece çalışanlar da çevre politikalarının sürdürülmesiyle ilgili sorumluluk alıyor.

2012 Nisan ayında, Sağlık, Emniyet ve Çevre (SEÇ) Müdürlüğü, Çevre Uzmanlığı, İSG ve İş Yeri Sağlık Birimi bölümleri tek çatı altında toplanarak daha etkin bir hale getirildi. SEÇ Müdürlüğü, bünyesindeki uzman çevre mühendisleriyle birlikte, fabrikanın dâhil olduğu çevre, sağlık ve emniyet konularını yakından takip ederek haftalık çevre toplantılarıyla diğer birimlere sürekli bilgilendirme yapıyor. Ayrıca, Akkök Yalova Şirketleri'nin ilgili departmanlarının bir araya gelerek ortak çevre yönetimi konularında paylaşımda bulundukları 'Akçevre' toplantıları da her ay düzenli olarak gerçekleştiriliyor.

Kaynakların verimli kullanımının, sürdürülebilir kalkınmanın temel prensibi olduğunun bilincinde olan Aksa, diğer doğal kaynaklar gibi su kaynağının da tasarruflu kullanımını sağlamak amacıyla projeler geliştiriyor. Aksa, su tüketimlerini her yıl revize edilen verimlilik hedefleri çerçevesinde izliyor ve tasarruf projeleri sayesinde sürekli iyileştirme gösteriyor.

> "Şirketimiz, 'sürdürülebilirlik' alanında yaptığı ve artırarak devam edeceği proje ve uygulamalarıyla, sektörde rol model olmaya devam edecek."

Suyun tasarruflu kullanımı kadar suyun temin edildiği kaynakların öneminin de bilincinde olan Aksa, oluşumu çok uzun yıllar alan yeraltı sularının korunmasını ve minimum kullanımını hedefliyor. Çevre politikası kapsamında üzerinde hassasiyetle durulan konulardan biri de 'önleme ve azaltım'. Aksa'nın atık yönetimi temel prensipleri arasında, atığın kaynağında azaltımı, tekrar kullanımı, geri kazanımı veya uygun şekilde bertarafının sağlanması ve geri dönüşümlü çevre dostu malzeme kullanımının tercih edilmesi bulunuyor. Üretim esnasında çıkan atıkların geri kazanılarak tekrar hammaddeye çevrilmesi amacıyla yapılan projeler sayesinde doğal kaynaklar daha az kullanılıyor, atığın değerlendirilmesi sağlanarak çevre ve ekonomiye katkı yapılıyor.

Kuruluşundan bu yana çevreye ve insana duyarlı bir duruş sergileyen Aksa, 'Toplam Kalite Yönetimi' ve 'Üçlü Sorumluluk Taahhüdü' kapsamında gerçekleştirdiği 'Açık Kapı Uygulamaları'nı 2013 yılında da aktif olarak devam ettiriyor. Aksa, her yıl birçok üniversite ve sivil toplum örgütüne kapılarını açarak uzman mühendisler eşliğinde yapılan gezilerde, ziyaretçilerle bilgi paylaşımında bulunuyor.

Hangi sosyal sorumluluk projelerini yürütüyorsunuz?

Akkök Şirketler Grubu'na bağlı olan Aksa Akrilik, grubun sosyal sorumluluk stratejisi kapsamında Yalova bölgesinin ekonomik, sosyal ve kültürel gelişimine katkı sunmayı hedefliyor. Sorumluluk faaliyetleri kapsamında, 2012-2013 sezonu itibariyle Yalova'nın Tekerlekli Sandalye Basketbol Süper Ligi'ndeki başarılı temsilcisi YOSK'a (Yalova Ortopedikler Spor Kulübü)'a sponsor olundu. Ayrıca, Akkök Şirketler Grubu, Yalova Üniversitesi'nin yeni rektörlük binasının yapımını üstlendi. 2009 yılından bu yana, Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı işbirliğiyle Yalova'da 'Akkök Ateşböceği Gezici Öğrenim Birimi' projesini de gerçekleştiriyor. Proje kapsamında, Ocak 2013 itibariyle Yalova'da 10 bin 155 çocuğa ulaşıldı.

Tüm bunların yanı sıra Aksa Akrilik, şeffaflık ilkesi kapsamında tüm paydaşlarına kapılarını açtığı 'Açık Kapı' uygulamasıyla bölgede bulunan diğer sanayi kuruluşlarına da örnek oldu. Açık Kapı Uygulamaları, 1999 yılından bu yana, üniversite öğrencileri, müşteriler, yurtiçi ve yurtdışı ziyaretçilerin Aksa'yı ziyaret ederek bilgi sahibi olmalarına imkan tanıyor.

Çalışanlarınızın memnuniyetini üretime yansıtmak için ne tür uygulamalara gidiyorsunuz?

Aksa, 'operasyonel mükemmeliyet' stratejisinin başarıyla yürütülmesinde insan kaynağının öneminin bilincinde. Şeffaflık ilkesi kapsamında, çalışanların iş sürecine dâhil edilmesi destekleniyor, çalışanlardan gelen öneriler her ay düzenli olarak değerlendiriliyor. Ayrıca, operasyonel süreçlerde görev alan çalışanlara yönelik bir proje olan, 'Aksa Okulu', kendi alanında önemli örneklerden biri durumunda. Aksa Okulu'ndan 2012 yılında 20 çalışan mezun oldu.

Yalova Taşköprü Aksa Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi, 2013 mezunlarına diplomaları verildi. Anlaşılan Aksa olarak eğitime çok önem veriyorsunuz…

Biz her zaman eğitimli bir neslin Türkiye'nin aydınlık geleceği olduğuna inanarak hareket ettik. Bu sebeple hem Yalova ve Türkiye'nin eğitim alanındaki gelişimine katkıda bulunmak hem de sektöre nitelikli gençler yetiştirmek amacıyla 1992 yılında Yalova Taşköprü'de bulunan 'Aksa Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi'ni kurduk. Kısa süre önce 2013 yılı mezunlarımızı verdiğimiz ödül töreninde de ne kadar faydalı bir projeye imza attığımızı bir kez daha görme fırsatını yakaladık. Ülkemizde başarılı, zeki, azimli gençlerimizin yetiştiğini görmek ve buna katkı sunduğumuzu bilmek bizi çok mutlu ediyor. Çünkü biliyoruz ki, yetişen her genç sadece Yalova'nın değil Türkiye'nin geleceğinin de güvencesini oluşturuyor.

En fazla engelli istihdam eden kurum olduğunuz doğru mu?

Aksa Akrilik olarak, hedeflerimiz arasında bölgede istihdam yaratarak Yalova'nın kalkınmasına destek olmak bulunuyor. Aksa, 2013 yılında, 'Yalova İstihdam ve Kariyer Günü' kapsamında 24 çalışanıyla en fazla engelli istihdam eden kurum ödülünü aldı.

Ciro hedefi 900 milyon dolar

"Aksa olarak 2013 yılının ilk yarısında 442 milyon dolar konsolide ciro elde ettik. 2013 yılında ise, konsolide 900 milyon dolar civarında ciro elde etmeyi öngörüyoruz. 2013 yılında Aksa, pazarlama ve satış alanında müşterilerine katma değer sağlayan politikalarını kararlılıkla sürdürecek. Yıl toplamında ihracatın toplam satış içindeki payının yüzde 30 civarında olması bekleniyor. Dünyanın en büyük ikinci Akrilik Elyaf pazarı olan Türkiye pazar liderliğinin korunması öngörülüyor. Aksa, önem verdiği diğer ihracat pazarlarında pazar payını artıracak yeni stratejiler planlıyor. "

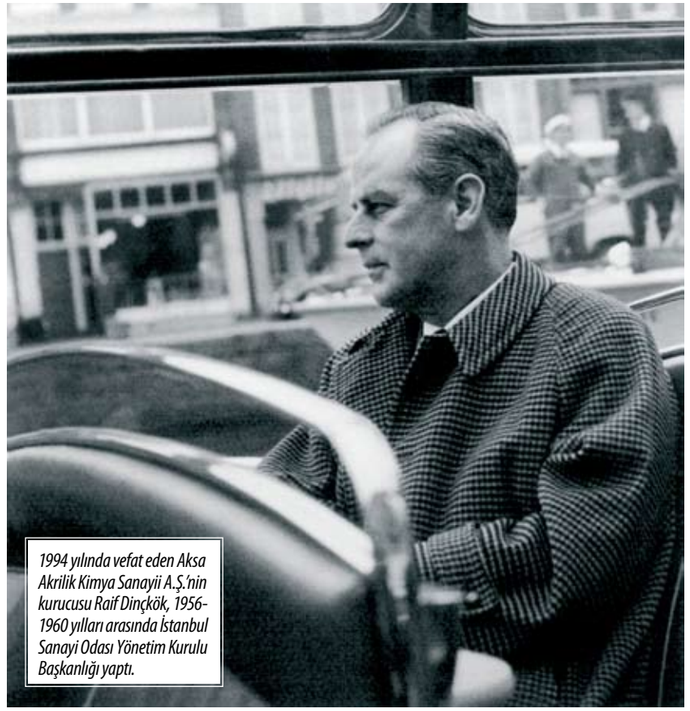

1994 yılında vefat eden Aksa Akrilik Kimya Sanayii A.Ş.'nin kurucusu Raif Dinçkök, 1956-1960 yılları arasında İstanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanlığı yaptı.

PROF. DR. ŞÜKRÜ KIZILOT

Şirkete otomobil almanın vergi avantajı ne?

Şirkete ya da işletmeye otomobil veya cip almanın, önemli bir 'vergi avantajı' olduğunu biliyor muydunuz? Vergi-gider ilişkisini birlikte inceleyelim.

Özellikle, silindir hacmi 2.000 cm³'ü aşan otomobil ve ciplerde, vergi avantajı daha fazla… Ancak söz konusu avantajdan yararlanabilmek için konu ile ilgili mevzuat ve uygulamayı bilmek gerekiyor. Biz de bu yazımızda bilinmesi gereken mevzuat ve uygulamayı açıklayacağız.

Avantajı ne?

Otomobil ya da cip alanlar, fatura bedelinin yarıdan fazlasını, bir defada defterlerine masraf yazabiliyorlar. Örneğin bugün 'sıfır kilometre' otomobil ya da cip alan bir şirket ya da doktor, avukat, mimar, noter aldığı aracın fatura bedelinin üçte ikisini, defterine anında masraf yazıp, gelirinden düşecek.

Bu, sadece tekstil sektöründe faaliyet gösterenlerin yararlanabildiği bir avantaj değil. Aynı avantaj mobilyacı, yedek parçacı, konfeksiyoncu, inşaatçı gibi ticari kazanç elde edenler için de söz konusu.

Hemen belirtelim, bu avantajdan yılın ilk günlerinde, yıl içinde ya da yılın son gününde lüks araç alanlar da yararlanıyor. İkinci el araç alana ise vergi avantajı yok.

100 Otomobile 171 vergiye

Türkiye'de satılan otomobil ve ciplerin vergisi tabloda gösterilmiştir. Motor silindir hacmi 2.000 cm³'ün üzerinde olan otomobil ve ciple ilgili örnek tablo verelim (Tablo 1);

Görüldüğü gibi, değeri 100 bin TL olan bir otomobil ve cipten, 171.4 bin TL vergi alınıyor. Başka bir anlatımla, otomobil veya cip için ödenen 271.4 bin TL'nin, 171.4 bin TL'si yani yüzde 63'ü vergi oluyor.

Örneğimize göre; 271 bin 400 TL'ye alınan silindir hacmi 2.000 cm³'ün üzerinde bir Mercedes veya BMW otomobilin ya da Range Rover cipin, 171 bin 400 TL'si 'bir defada gider' yazılabiliyor.

Vergilerin toplamı; 1.600-2.000 cm³ arasında yüzde 112.40 (yani otomobil satış fiyatının yüzde 53'ü), 1.600 cm³'e kadar olan otomobillerde de yüzde 65.2 (yani otomobil satış fiyatının yüzde 39'u) oluyor.

Tablo 1

OTOMOBİLİN FABRİKA ÇIKIŞ FİYATI, VERGİLER VE TOPLAM FİYAT	
- Fabrika Çıkış Fiyatı	100 Bin TL
- VERGİLER - **Özel Tüketim Vergisi** (100 x % 130 = 130) - **Katma Değer Vergisi** (100 x % 18 = 18) - **ÖTV'nin KDV'si** (130 x % 18 = 23,4)	171,4 bin TL
TOPLAM	271,4 bin TL

Tablo 2

TÜRKİYE'DE OTOMOBİL VE CİP ALIMINA İLİŞKİN VERGİLER			
MOTOR SİLİNDİR HACMİ	ÖTV (%)	KDV (%)	TOPLAM (%)
1.600 cm³'e kadar	40	18 + 7,2	65,2
1.600 – 2.000 cm³ arası	80	18 + 14,40	112,40
2.000 cm³'ü aşanlar	130	18 + 15,1	171,40

Not: KDV sütunundaki (+) KDV'ler, ÖTV'nin KDV'si oluyor! Otomobildeki bu uygulama, dünyada sadece Türkiye'de var.

Otomobil ya da cip alanlar, fatura bedelinin yarısından fazlasını, bir defada defterlerine masraf yazabiliyorlar.

Otomobilin onarım giderleri ile şoför ücreti de şirketten ödenip, masraf yazılabiliyor.

Giderler devletten ve şirketten

Görüldüğü gibi, silindir hacmi 2.000 cm³'ün üzerinde otomobil ve cip alanlar, ödedikleri yüzde 171.4 ÖTV ve KDV'nin tamamını, defterlerine gider yazabiliyorlar (yasal dayanağı için bkz. KDV Kanunu Md. 30/b ve 23 seri No'lu KDV Genel Tebliği (I) bölüm ve VUK. Md. 270/2).

Ayrıca aynı otomobil veya cip için yıl sonunda kıst amortisman yoluyla ilave bir gider yazma imkânı da oluyor (VUK Md. 320/2). Bunların yanı sıra bakım, onarım giderleri ile şoför ücreti de şirketten ödenip, masraf yazılabiliyor. Özetle, otomobille ilgili giderler ve ödemeler, devletten ve şirketten karşılanmış oluyor.

2.000 cm³'ün altında silindir hacmine sahip otomobil ve ciplerin alımında da yukarıdaki avantajdan yararlanılıyor. Ancak tabloda da görüldüğü gibi, silindir hacmi küçük olan araçların ÖTV oranı düşük olduğu için, gider yazılabilecek tutar da buna göre oluyor (Tablo 2).

Sonuç olarak; yukarıda açıklanan vergi avantajından, birçok işverenin haberi yok. Uygulamada ÖTV ve KDV genellikle taşıtın maliyetine dahil edilip, amortisman uygulanıyor. Amortisman da kıst (yani alındığı ay dâhil o yılın sonuna kadar) uygulanıyor. Oysa seçimlik hak, 'doğrudan gider yazma' şeklinde kullanılırsa, şirketin gider yazılacak tutar yönünden (ÖTV+KDV), ciddi bir avantajı olur.

Uygulamacıların bu yönüyle dikkatini çekmekte yarar var.

Bu avantajdan yılın ilk günlerinde, yıl içinde ya da yılın son gününde lüks araç alanlar da yararlanıyor. İkinci el araç alana ise vergi avantajı yok.

İNCELEME

‘Tekstil’ enerjiye de açılıyor!

Tekstil, inşaat ya da turizm sektörlerinde faaliyet gösteren ‘büyük firmalar’, enerji sektörüne de girmeye başladı. Kimi ihtiyaçtan, kimi ise geleceğin yatırımı olarak gördüğü için yatırım yapıyor. Peki, kim, nerede, nasıl çalışıyor?

Türkiye’nin ünlü tekstil firmaları birer birer enerji sektörüne de el atıyor.

Tüm dünyada olduğu gibi, Türkiye'de de enerji ihtiyacı giderek artıyor. Öyle ki, ülkemizin bir krizle karşı karşıya kalmaması için, sektöre 2020 yılına kadar 130 milyar dolarlık yatırım yapılması gerekiyor.

Enerji piyasasındaki bu potansiyeli gören işadamları, ya bazı alanlardan ayrılarak ya da tamamen yeni bir alan olarak bu sektöre girip yatırım yapmaya başladılar. Bu büyük oyuncuların başında ise Koç, Sabancı, Zorlu, Enka, Akkök, Sanko gibi gruplar geliyor.

Türkiye'nin artan enerji ihtiyacını karşılayabilmesi için, önümüzdeki 10 yıl içerisinde 130 milyar dolarlık yatırım yapması gerekiyor. Hükümet de bu yönde adımlar atıyor.

Enerjiye ilk yatırım yapanların başında Akkök Şirketler Grubu geliyor. Ak-Al Tekstil, Ak-Tops ve Aksa'yı da bünyesinde bulunduran grup, 1989'da kurduğu Akenerji ile Türkiye'nin ilk otoprodüktör statüsündeki elektrik üreticisi unvanını aldı. Türkiye'deki en büyük özel sektör elektrik üretim şirketlerinden biri olan Akenerji, 2008 yılının ortasında Avrupa şirketi CEZ ile birlikte 'AkCez' adı altında ortaklık kurarak Özelleştime İdaresi'nin açtığı ihaleden Sakarya Elektrik Dağıtım A.Ş'yi (SEDAŞ) 600 milyon dolara aldı. SEDAŞ, Sakarya, Bolu, Düzce ve Kocaeli bölgelerini kapsıyor. Akenerji'nin, enerjideki toplam kapasitesi 426 megavat. Ayrıca grubun 9 hidroelektrik ve 1 rüzgâr enerjisi santralinden oluşan, toplam 388 megavat kapasiteli yenilenebilir enerji yatırımları da devam ediyor. Akenerji'nin 5 yıl içindeki hedefi ise 3 MW kurulu kapasiteye ve 3 milyar dolarlık bir yatırım büyüklüğüne ulaşmak.

Tekstilden enerjiye…

Enerjiye ilk yatırım yapan gruplardan bir diğeri ise Zorlu. 1980'li yıllara kadar ev tekstili alanındaki çalışmalarıyla büyümesini sürdüren Zorlu Holding, ilk iki santralini grubun tekstilde artan enerji ihtiyacı nedeniyle Lüleburgaz ve Bursa'da inşa etti. Zorlu, ardından Yalova, Ankara ve Kayseri'de yeni doğalgaz santralleri kurdu. Zorlu Enerji Grubu bugün, Türkiye'nin farklı bölgelerinde bulunan beş doğalgaz, yedi hidrolik, 1 jeotermal ve 1 motorin santraliyle 603 MW kurulu güce sahip. Çok sayıda projeyi aynı anda yürüten Zorlu'nun hedefi, 5 yıl içinde 4 milyar dolar yatırım yaparak enerjideki kurulu gücünü 4 bin 200 megavata çıkarmak.

Grup şirketlerinin ihtiyacını karşılamak için enerjiye 1997 yılında adım atan Sanko Holding ise bugün hem rüzgâr hem de hidroelektrik santrali yatırımlarıyla dikkat çekiyor. Grup en fazla elektrik üretimini ise 317 MW güce sahip Sanibey Barajı'ndan elde ediyor. Sanko ayrıca Cevizlik HES, Kalkandere HES, Kızılağaç HES'in yanında Çatalca'da da 60 MW gücünde bir rüzgâr santraline sahip. Sanko Grubu bu yıl ayrıca Bursa'da gerçekleştireceği rüzgâr enerjisi santrali yatırımı ile 1.7 milyar kwh'lık enerji gücünü 2.7 milyar kwh'a çıkarmayı hedefliyor.

Enerjiye en fazla yatırım yapan gruplardan biri de tekstil alanında entegre üretim tesisleriyle dünyanın önde gelen firmalarına iplik, kumaş ve konfeksiyon ürünleri tedarik eden Kipaş. Bugün 150 MW kurulu güce sahip elektrik üretim portföyünde jeotermal, hidroelektrik ve doğalgaz çevrim tesisleri bulunduran Kipaş Kahramanmaraş'ın ilk enerji santralini 2002'de faaliyete geçirdi. Kipaş 2011 yılında ise Karaman Ermenek'te hidroelektrik santrali, Aydın Germencik'te ise jeotermal elektrik santrali kurdu. Karen ve Maren Enerji şirketleriyle üretim yapan Kipaş Grubu, 1997 yılında, yürütülen özelleştirme sürecinde Adıyaman-Kahramanmaraş bölgesindeki işletme hakları için yapılan ihaleyi kazanan yatırımcılar konsorsiyumu tarafından kurulan Akedaş ile de 2011'den bu yana elektrik dağıtımı yapıyor. Kipaş son olarak geçtiğimiz ay da EPDK'dan 43 MW güce sahip doğalgaz santrali kurmak için lisans aldı.

İlk özel enerji santrali

1997 yılında kendi enerjisini üretmeye başlayan tekstil devlerinden biri de Boyner Grubu. Gruba bağlı Altınyıldız 5.5 megavat gücündeki kojenerasyon tesisini 1997 yılında kurdu, 2011 yılında ise fabrikayla birlikte bu tesisi Çerkezköy'e taşıdı.

Fabrika ihtiyacını karşılamak için 10.4 MV kapasiteli kojenerasyon tesisi kuran Mensa Grubu ise enerjide yeni çıkışını geçtiğimiz ay yaptı. Mensa, Adana'da yıllık 216 milyon kilovat elektrik üretimi kapasitesine sahip Volt Yatırım

Hamitabat Elektrik Üretim Santrali

Enerji kaynaklarına göre elektrik enerjisi üretimi ve payları

Yıl	Toplam (GWh)	Kömür (%)	Sıvı yakıtlar	Doğal gaz	Hidrolik	Yenilenebilir enerji ve atıklar (*)
1970	8.623	32,8	30,2	-	35,2	1,9
1971	9.781	30,5	41,2	-	26,7	1,7
1972	11.242	26,0	44,0	-	28,5	1,6
1973	12.425	26,1	51,4	-	21,0	1,6
1974	13.477	28,7	44,8	-	24,9	1,5
1975	15.623	26,3	34,5	-	37,8	1,4
1976	18.283	23,7	29,6	-	45,8	0,9
1977	20.565	23,8	33,5	-	41,7	1,1
1978	21.726	25,6	30,8	-	43,0	0,6
1979	22.522	28,6	25,1	-	45,7	0,6
1980	23.275	25,6	25,1	-	48,8	0,6
1981	24.673	24,9	23,5	-	51,1	0,4
1982	26.552	24,3	22,4	-	53,4	0,0
1983	27.347	31,4	27,2	-	41,5	0,0
1984	30.614	33,1	23,0	-	43,9	0,1
1985	34.219	43,9	20,7	0,2	35,2	0,0
1986	39.695	49,0	17,6	3,4	29,9	0,1
1987	44.353	39,8	12,4	5,7	42,0	0,1
1988	48.049	26,0	6,9	6,7	60,3	0,1
1989	52.043	38,9	8,2	18,3	34,5	0,1
1990	57.543	35,1	6,9	17,7	40,2	0,1
1991	60.246	35,8	5,5	20,9	37,7	0,2
1992	67.342	36,5	7,8	16,1	39,5	0,2
1993	73.808	32,2	7,0	14,6	46,0	0,2
1994	78.322	36,0	7,1	17,6	39,1	0,2
1995	86.247	32,5	6,7	19,2	41,2	0,4
1996	94.862	32,1	6,9	18,1	42,7	0,3
1997	103.296	32,8	6,9	21,4	38,5	0,4
1998	111.022	32,1	7,1	22,4	38,0	0,3
1999	116.440	31,8	6,9	31,2	29,8	0,3
2000	124.922	30,6	7,5	37,0	24,7	0,3
2001	122.725	31,3	8,4	40,4	19,6	0,3
2002	129.400	24,8	8,3	40,6	26,0	0,3
2003	140.581	22,9	6,5	45,2	25,1	0,2
2004	150.698	22,9	5,1	41,3	30,6	0,2
2005	161.956	26,7	3,4	45,3	24,4	0,2
2006	176.300	26,5	2,5	45,8	25,1	0,2
2007	191.558	27,9	3,4	49,6	18,7	0,4
2008	198.418	29,1	3,8	49,7	16,8	0,6
2009	194.813	28,6	2,5	49,3	18,5	1,2
2010	211.208	26,1	1,0	46,5	24,5	1,9
2011	229.395	28,9	0,4	45,4	22,8	2,6

Kaynak: TEİAŞ, Türkiye Elektrik Üretim - İletim İstatistikleri
(*) Jeotermal, rüzgar, katı biyokütle, biogaz ve atık kaynaklarını içerir.

Enerji sektörüne neden giriyorlar?

Türkiye'de elektrik sisteminin toplam kurulu gücü 42 bin megavat seviyesinde. Ancak bu kapasitenin önümüzdeki 10 yıl içerisinde iki katına çıkarılması gerekiyor.

• Deloitte Türkiye'ye göre, Türkiye, 2020 yılına kadar enerji yatırımlarına 130 milyar dolar ayırmak zorunda. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı da bu hesabı doğruluyor. Devlet tüm bu yatırımı tek başına gerçekleştirmek niyetinde değil. Bu nedenle sıklıkla sektörde ihtiyaç duyulan yatırımın altı çiziliyor. Yeni dönemde enerjide 25 bin megavatlık bir özel sektör yaratılması hedefleniyor.

• Çok sayıda büyük grup, stratejik sektörleri arasına enerjiyi yerleştirdi. Yabancı devler de Türkiye'deki pastadan pay almak için yerlilerle ortaklık yaparak pazara giriş yaptı. Sektörün en büyükleri arasına girmeyi hedefleyen çok sayıda şirket, oyunun galibi olmaya kilitlenmiş durumda. Önümüzdeki 5 yıl içinde enerji sektörüne en büyük yatırımı yapacak olan grupların başında Sabancı, IC, Türkerler, Limak, Hattat, Doğan, Zorlu ve Akkök Holding geliyor.

• IC Holding'in halen lisanslı 18 hidroelektrik santrali projesi var. Bu projelerden ikisi işletmede. Lisansı alınmış ve inşaatı devam eden projelerin toplam kurulu gücü yaklaşık 250 MW, toplam yatırım tutarı 1 milyar doları aşmış durumda. Ana işi inşaat olan Türkerler Grubu da son birkaç yıldır rüzgâr, hidroelektrik, jeotermal, güneş enerjisi ve termik enerjiye yatırım yapıyor. Doğalgaz dağıtımı ve ticareti alanında uluslararası ortaklıkları bulunuyor. Sektöre 550 milyon TL'lik yatırım yapan Türkerler, Türkiye'nin farklı bölgelerinde 12 adet hidroelektrik santralin lisansına sahip.

• Hattat Holding ise enerjinin kömür, metan gazı, petrol, doğalgaz, elektrik üretim ve dağıtım alanlarında faaliyet gösteriyor. Holdingin Zonguldak'ta 135 megavatlık ve Bartın'da 1.100 megavatlık termik santral projesi var. Metan gazı ile çalışacak olan 400-700 megavatlık elektrik santralleri de önümüzdeki 5 yıl içinde aşamalı olarak faaliyete geçecek.

• Doğan Holding ise, son birkaç yıldır elektrikte üretim, dağıtım ve toptan satış ile de ilgileniyor. Holdingin, lisansı alınmış 2 hidroelektrik santrali projesi var. Doğan Holding, ortaklıklarıyla birlikte yenilenebilir enerji üretimiyle de ilgileniyor. Rüzgârda toplam 227.7 megavat kapasite için EPDK'ya başvuruda da bulundu. Doğan Holding'in önümüzdeki 5 yıla ilişkin planı ise 6-8 milyar dolarlık bir yatırımla 3 bin megavatın üzerinde bir kurulu güce sahip olmak.

Önümüzdeki beş yıl içinde enerjiye yatırım yapacak grupların başında Sabancı, IC, Türkerler, Limak geliyor.

Gayrimenkul ve Enerji'yi 50.7 milyon liraya satın aldı. Satın almayla birlikte Mensa Grubu'nun yıllık enerji üretim kapasitesi 35 megavata çıktı.

Karsu ise 1988 yılında kurduğu Molu İnşaat ve Yapı Endüstrisi A.Ş. ile enerji yatırımlarına adım attı. İlk enerji santralini Kızılırmak'ın bir kolu olan Karasu üzerine inşa ederek 2001 yılının kasım ayında Molu

Çok sayıda büyük grup, stratejik sektörleri arasına enerjiyi de yerleştirdi. Yabancı devler de Türkiye'deki pastadan pay almak için, yerlilerle ortaklık yaparak pazara giriş yaptı.

HES adıyla devreye alan Karsu Grubu, inşaat şirketinin unvanını da 2004'ün sonunda Molu Enerji Üretim A.Ş. olarak değiştirerek enerji yatırımlarına hız verdi. Molu HES, bugün Türkiye'nin ilk özel enerji santrallerinden biri olma özelliği taşıyor. Molu Enerji'nin ikinci enerji santrali ise Bahçelik HES. Zamantı Nehri üzerine inşa edilen Bahçelik Barajı dipsavak çıkışında inşa edilerek 2006 yılının mayıs ayında devreye sokuldu. Bahçelik HES, Kayseri'nin Pınarbaşı ilçesi Bahçecik Köyü sınırları içerisinde bulunuyor.

2009 yılının haziran ayında inşaatına başlanan Sarıhıdır HES ise 2012 yılının ocak ayında devreye alındı. Nevşehir'in Ürgüp ilçesi sınırları içinde bulunan Sarıhıdır Köyü'nde Kızılırmak Nehri üzerinde kurulan tesis, içerisinde barındırdığı özel teknolojilerin kombine kullanımı dolayısıyla Türkiye'nin öncü mimari tasarımlarından biri.

Orta Anadolu Mensucat'ın da bağlı olduğu Karamancı Holding ise Karel Enerji ve Voltage Enerji şirketleriyle faaliyet gösteriyor. Sakarya Nehri'ne kurduğu santralle 25 MW kurulu güce ulaşan Karel, 1997'de kuruldu. Bir Karamancı Holding ortaklığı olan Voltage Enerji ise 2011 yılında elektrik toptan alım-satım lisansını alarak, tedarikçi olarak sektörde faaliyet göstermeye başladı. Şirketin faaliyete geçmesinde serbest tüketicilerin, ihtiyacı olan elektrik enerjisini istediği şirketten satın alma hakkını elde etmesi etkili oldu.

İş hayatına tekstil sektöründe başlayan ancak yeni iş alanı olarak enerji piyasasındaki fırsatları değerlendirmeye çalışan şirketler bunlarla sınırlı değil. Çalık, Türkerler, Sanko, Boydak, Tema, Akbaş, Şahinler, Akkök, Erenler gibi birçok firma sektöre milyarlarca dolar yatırdı. 1969 yılında tekstil sektörü ile ticari yaşamına başlayan Eren Holding de bugün enerji sektörünün önemli oyuncularından biri haline geldi. 1998 yılında sektöre giren şirketin bugün Zonguldak'ın Çatalağzı Beldesi'nde termik santral yatırımı bulunuyor. Enerji projelerini 'geleceğin yatırımı' olarak gören LC Waikiki'nin büyük ortağı Tema Holding'in Çankırı ve Sivas'ta iki hidroelektrik santrali, jean markalarından Little Big'in (LTB) Artvin Kabaca'da HES yatırımı var. Enerjiyi gelecek dönemde yatırım planları arasına alanlar da az değil. Merinos, Dinarsu ve Padişah Halı gibi markaları bünyesinde bulunduran Erdemoğlu Holding de enerjiye girmeyi düşünen gruplar arasında bulunuyor.

Eren Enerji, Zonguldak Çatalağzı Termik Santrali

İNCELEME

Avrupa canlanıyor mu?

Euro Bölgesi ve AB, 2013'ün ikinci çeyreğinde, önceki çeyreğe göre yüzde 0.3 oranında büyüdü. Bölgenin en büyük ekonomisi Almanya ise ikinci çeyrekte, önceki çeyreğe göre yüzde 0.7 büyüyerek beklentilerin üzerine çıktı.

Euro Bölgesi'nde beklenmedik büyüme elde edilse de gözler hâlâ İtalya ve Yunanistan'da.

Eurostat'ın büyüme haberi heyacan yarattı.

Euro Bölgesi ve AB, 2013 yılının ikinci çeyreğinde, önceki çeyreğe göre yüzde 0.3 oranında büyüyerek durgunluktan çıktı. 2011'in son çeyreğindeki yüzde 0.3'lük daralmayla birlikte altı çeyrektir küçülen Euro Bölgesi ekonomisi, geçen yılın dördüncü çeyreğinde yüzde 0.6 ve üçüncü çeyreğinde yüzde 0.1 küçülmüştü. AB ise bu yılın ilk çeyreğinde yüzde 0.1, geçen yılın dördüncü çeyreğinde yüzde 0.5 küçülürken, üçüncü çeyrekte büyüme değişmemişti. AB istatistik kurumu Eurostat'ın verilerine göre ikinci çeyrekte, bir önceki yılın aynı dönemine göre Euro Bölgesi yüzde 0.7 ve AB yüzde 0.2 oranında daraldı.

Yılın ilk çeyreğinde büyüme oranında değişim yaşamayan Euro Bölgesi'nin en büyük ekonomisi Almanya, ikinci çeyrekte önceki çeyreğe göre yüzde 0.7 ile beklentilerin biraz üzerinde büyüdü.

Büyümenin önümüzdeki dönemde de devam etmesi, Avrupa'daki canlanmayı artırabileceği gibi, bundan Türkiye de payını alabilecek.

Yıllık bazda Almanya ikinci çeyrekte yüzde 0.5 büyüdü. İlk çeyrekte yüzde 0.2 daralan bölgenin ikinci büyük ekonomisi Fransa, ikinci çeyrekte önceki çeyreğe göre yüzde 0.5 büyürken, yıllık bazda 0.3 büyüdü. İspanya ikinci çeyrekte yüzde 0.1 daralırken, Portekiz yüzde 1.1 büyüdü. Aynı dönemde yıllık bazda İspanya yüzde 1.7, Portekiz yüzde 2 oranında küçüldü. Yılın ilk çeyreğinde yüzde 0.6 daralan İtalya ekonomisi ise ikinci çeyrekte yüzde 0.2, yıllık bazda yüzde 2 küçüldü.

Korku devam ediyor

Ekonomi uzmanları, Euro Bölgesi'ndeki durgunluğun sona ermesini, özellikle Yunanistan ve İtalya'daki yeni hükümetlerin başarılı olması şartına bağlıyorlardı. Aslında bu tehlike hâlâ var. Öyle bir durumda işsizlik daha da artacak ve bundan tüm dünya gibi Türkiye de etkilenecekti. Ama büyümenin önümüzdeki dönemde de devam etmesi, Euro Bölgesi'ndeki canlanmayı artırabileceği gibi, Türkiye de bundan payını alabilecek.

RÖPORTAJ

‘AZ’la yetinen modacı:

Mehtap Elaidi

“Hayatımı sıfırladığım bir dönemde gençlik hayalimi kendime hediye etmeye karar verdim.” Bu sözler, Moda Tasarımcıları Derneği Başkanı Mehtap Elaidi’ye ait. Ünlü tasarımcı, Türk modasının, couture lezzetinde giyim koleksiyonları tasarlayan bir ekol haline geldiği görüşünde.

Maskülen, yalın ve asil. Moda Tasarımcıları Derneği’nin Başkanı Mehtap Elaidi’nin tasarımlarının DNA’sı bu. Trendler tarafından yönlendirilen; ama kendine özgü bir çizgiye sahip olan kadınlar, onun koleksiyonlarını sıkı bir şekilde takip ediyor. Nebahat Çehre ve Hülya Avşar da bu kadınlardan. Nişantaşı’ndaki showroom’unda bir araya geldiğimiz Elaidi, son koleksiyonu ‘AZ’da, minimal siluetlere sahip, daha az parçadan oluşan bir kreasyonla karşımıza çıkıyor. Tasarımları ‘Aşk-ı Memnu’, ‘Merhamet’ ve ‘Lale Devri gibi dizilerde de kullanılan Elaidi’ye göre esas meziyet, doğru ‘az’ları seçmekten geçiyor. Moda endüstrisinin güçlü bir konumda olduğunu belirten Elaidi, Türkiye’nin yaklaşık 60 yıldır moda haftaları düzenleyen dünya moda merkezlerine yetişmek üzere olduğunu söylüyor.

Modayı meslek edinmeye karar verdiğinizde 36 yaşındaymışsınız. Geç bir yaş değil mi bu?

Moda, genç ve dinamik bir sektör. Evet, ben de oldukça geç başladım. Elbette daha erken başlamış olmanın avantajları var. Sektörün dinamiklerini daha erken anlayıp ona göre yolunuzu çizmek ve tasarım dilinizin oturması gibi. Ama hiçbir şey tek başına artı ya da eksi değil bence. Dezavantajları bazen avantaja da dönüştürebilirsiniz. Mesela benim çok farklı bir sektörden geliyor olmam ve ilk başlardaki teknik yetersizliğim bana ve markama kendi kuplarımı yaratma konusunda çok önemli bir etki yarattı.

Tasarım dünyasına geçişiniz nasıl oldu?

İşletmeden mezun olduktan sonra uzun yıllar gemi sigortası alanında çalıştım. Daha sonra hayatımı sıfırladığım bir dönemde gençlik hayalimi kendime

Yüksek kaliteli üretim hâkim

“Tekstil sektörü olarak Türkiye, çok enteresan bir noktada. Uzun yılların getirdiği bir tecrübe ile yüksek kaliteli üretim yapan bir sektöre sahibiz. Ama bugün herkesin kabul ettiği gibi artık kaliteli üretimi, markalaşma ile bütünlemek gerekiyor. Bu noktada da tasarımın önemi bir kez daha ortaya çıkıyor. Dolayısıyla bugün tekstil sektörünün geldiği nokta ve büyüyen tasarımcı potansiyeli ile Türkiye, çok kuvvetli bir pozisyonda. Sektör ile tasarımcı buluşması, arzu edilen noktada birleştiğinde, Türkiye’de çok önemli bir moda endüstrisinden bahsediyor olacağız.”

Renklerle oyun oynayan modacı, klasik renkleri tercih ediyor.

hediye etmeye karar verdim. Geriye dönüp baktığımda, çok delice bir kararmış gibi geliyor. Ama altından kalkabildim, çok şükür.

Son koleksiyonunuzdan bahsedebilir misiniz?

Son koleksiyonum AZ'da, günümüzün alternatif çokluğuna gönderme yaparak aslında esas meziyetin, doğru azları seçmekten geçtiğini vurgulamaya çalıştım. Bunun için de daha minimal siluetlere sahip, daha az parçadan oluşan ancak kendi içinde çok çeşit yaratacak şekilde kombinlenebilen bir koleksiyon tasarladım.

Çizginizi nasıl tanımlarsınız?

Aslında bütün koleksiyonlarımda maskülenliğin hissedildiğini düşünüyorum. Çünkü ben de öyle bir kadınım. Maskülenlikle feminenliğin farklı denklemlerle bir araya getirilmesi hoşuma gidiyor ve diğerlerinden ayrıştırıyor. Bir yerde markanın DNA'sını oluşturuyor. Ama bu maskülenlik kuplarda varsa dokuda mutlaka feminenliği hissediyorsunuz. Sonbahar-kış koleksiyonumda erkek takım elbisesi için kullanılan kumaşlardan yapılmış vazo etekler, sanırım buna iyi bir örnek.

> "NEBAHAT ÇEHRE VE HÜLYA AVŞAR, KENDİLERİNE YAKIŞANI ÇÖZÜMLEMİŞ VE TERCİHLERİ KONUSUNDA NET KADINLAR."

Nelerden ilham alıyorsunuz?

Genelde o dönemde kafamı kurcalayan bir soru işaretinden yola çıkıyorum. Son koleksiyonumu da tasarlarken, kendimi sürekli bir şeyleri seçmeye çalışırken ve bu yüzden yorulurken bulmamdan hareket ettim. Çıkış noktam bu oldu. Bir düşünceyi, kıyafetlerden oluşan bir koleksiyon içinde nasıl anlatırım endişesi, bana koleksiyonu tasarlatıyor sanırım.

Pastel tonları ve saten kumaşı daha çok tercih ediyorsunuz.

Aslında bu, benim dikkat ederek yaptığım bir şey değil. Ancak kuplarımı yaratmayı sevdiğimden, daha tok kumaşlarla çalışmaktan daha fazla keyif aldığımı söyleyebilirim. Pastel tonlara gelince, bazı koleksiyonlarımda çok renkli kombinlere de gittim. Belki pastel ya da canlı diye ayırmak yerine birden fazla rengi bir arada kullanmayı sevdiğim söylenebilir. Renklerle oyun oynamak ve kendime ait bir bileşim yaratmak hoşuma gidiyor.

Nebahat Çehre ve Hülya Avşar gibi isimleri giydiriyorsunuz. Nasıl bir çizgiye sahipler?

İkisi de kendine yakışanı çözümlemiş ve tercihleri konusunda net kadınlar.

Tasarımlarınızı en iyi taşıyan model ve ünlü isim kim sizin için?

Bir ayrım yapmak gerçekten çok zor. Birlikte uzun zamandır çalıştığım çok yetenekli arkadaşlar var. Ama genel olarak Mehtap Elaidi kadını trendler tarafından yönlendirilse de kendine dair söylemleri olan kadınlar. Bu kategoriye giren herkes, ünlü olsun ya da olmasın benim tasarımlarımı çok iyi taşıyorlar.

Tasarımlarınızda vücut hatları ne kadar önem taşıyor?

Hep söylediğim gibi moda, insanın kendini iyi ve özel hissetmesi için sosyolojik ve psikolojik bir araç. Bu noktada insanları serbest bırakmak gerekiyor. O kendisine yakıştırıyorsa, zaten kıyafet onunla bütünleşip üstünde de iyi duracaktır. Sorun, bir şey sırf moda olduğu için insanın kendini o kalıbın içine sokmaya çalışmasından kaynaklanıyor. Öykünerek yapılan seçimler eğreti duruyor. O noktada bilinç geliştikçe insanların da daha kendi tarzlarını yaratarak giyinmeye başlayacaklarını düşünüyorum.

Dünyanın geneline bakıldığında, Türkiye modasının konumu nedir?

Türkiye modası aslında şu günlerde, yeni yeni bir yer iddiasında. Ancak çok ciddi bir süreçten geçildiğini düşünüyorum. Çünkü gelişmeler çok hızlı meydana geliyor ve bu iddianın altı her gün yeni proje ve etkinliklerle dolduruluyor. Türkiye'de bir moda haftasının mazisi dört yılken, yerleşik moda merkezlerinde bu süre 60-70 yıl. Dolayısıyla çok kısa bir sürede büyük bir açığı kapatmaya çalışıyoruz.

Moda Tasarımcıları Derneği Başkanı olarak yakın gelecekte yeni etkinlikler planlıyor musunuz?

Tasarımcıların ihtiyaç duyduğunu bildiğimiz alanlarla ilgili birkaç proje var. Yurtiçi ve yurtdışı tanıtım, pazarlama ve koleksiyon sunumu gibi konularda, özellikle sektöre yeni girmiş tasarımcılara çok faydası dokunacak bir eğitim programımız ekim ayında başlayacak. Onun dışında Türk tasarım markalarının Türkiye'de daha geniş bir satış ağına sahip olabilmesi için hazırlığını sürdürdüğümüz bir proje var.

Mehtap Elaidi'nin 'Less' adlı 2013-2014 sonbahar-kış koleksiyonu, geçtiğimiz yıl enmoda.com sponsorluğundaki defileyle tanıtıldı.

1940'lara dönüş!

Pembenin yeni siyah olduğu; bele oturan kıvrımlar, düşük yakalar ve açıkta kalan omuzlarla 1940'lı yıllara geri döndüğümüz bir 2013-2014 sonbahar-kış sezonu bizleri bekliyor. Tüvit kumaşla Coco Chanel'i selamlayan dünya modasında maskülen duruş hâkim.

Maskülen

Ceketler, yüksek bel ve bol kesim pantolonlar, yelekler… 2013-2014 sonbahar-kış sezonunda erkek modasından da esinlenildi. Retro ve feminen dokunuşlarla yumuşatılan maskülen duruşu tercih edenler arasında Giorgio Armani, Maison Martin Margiela ve Comme des Garçons gibi tasarımcılar var.

Cazibe

Bele oturan kıvrımlar ve düşük yakalar. Gözünüzün önünde 1940'lı yılların hem sinema hem de moda ikonları Ingrid Bergman, Lauren Bacall ve Katherine Hepburn gelmiş olabilir. Prada, Bottega Veneta, Gucci ve Carolina Herrera gibi tasarımcılar, retro dokunuşlarla kadınların en büyük güçlerinin cazibe olduğunu gösteriyor.

Grunge

Bu sezon sadece Lauren Bacall ve Katherine Hepburn gibi yıldızların moda ikonu olduğu 1940'lı yıllara değil, 1980'li yıllara da yolculuğa çıkıyoruz. Deri ceketler, baskılı tişörtler, koyu renkler ve zımba detaylarıyla Emilio Pucci, Rodarte, Saint Laurent, Zadig & Voltaire ve Vivienne Westwood gibi tasarımcılar, içlerindeki asi ruhu tasarımlarına da yansıtıyorlar.

Ekose

Oduncu gömlekleri yeniden trend oluyor. Çünkü Stella McCartney'den Louis Vuitton'a, Lanvin'den Versace'ye kadar pek çok tasarımcı bu yıl da ekoseden vazgeçmiyor. Yeşil, siyah, mavi ve kırmızının hâkim olduğu kareli kumaşlarla, kolej yıllarına geri dönüş yaşanıyor.

Tiftik yün

1980'li yılların hâkimiyeti sadece grunge tarz ile değil, tiftik yünün tercih edilmesiyle de kendini gösteriyor. Alexander Wang'ten Louis Vuitton'a, Balmain'den Sonia Rykiel'e kadar pek çok tasarımcı kürkün sert ve boğucu etkisini tiftik yünle kırıp, çizgilerini yumuşatıyor.

Pembe tonları

Bu yılın yeni siyahı pembe! Grunge ve maskülen tarzdan sonra tozpembe, sonbahar-kış modasının feminen yönünü ortaya çıkarıyor. Paltolarda tozpembe, elbiselerde ise şeker pembesi ile fuşya tercih ediliyor. Marc Jacobs, Jonathan Saunders ve Carven gibi tasarımcılar, bu romantik etkiden kurtulamayanlar arasında.

Barok etkisi

Alexander McQueen, Dolce & Gabbana, Alberta Ferretti gibi tasarımcılar, sarayın asaletini sonbahar-kış koleksiyonlarına taşıyor. Kilise ve saray duvarlarındaki fresklerin kumaşa indiği bu tasarımlarla Rönesans döneminin etkileri günümüze yansıyor.

Büyük beden paltolar

Transparan hale gelen vücut hatları, Vivienne Westwood, Chanel, Peter Pilotto, Carven ve Antonio Berardi gibi tasarımcıların paltolarıyla kayboluyor. Geniş omuz ceket ve elbiselerle başlayan bu trend, küresel ısınmanın etkilerinin, sınırsız hayal gücünün konuştuğu modada etkili olmadığını gösteriyor.

Tüvit

Efsane modacı Coco Chanel'in etkileri bu yıl fazlasıyla kendini gösteriyor. Erkek giyiminde tercih edilen tüvit kumaş, 2004 yılında olduğu gibi bu sezon da altın çağını yaşıyor. İngiliz ve Fransız modasının ortak noktası olan bu kumaş türü, tayyörlerin de vazgeçilmez kumaşı. Dolce & Gabbana, Haider Ackermann ve Lanvin gibi isimler tüviti tercih ederek, efsane modacının etkilerini kendi tasarımlarına yansıtıyorlar.

Kuş tüyü & kürk

İnci kolye ve kürk! Bu iki parçanın, her kadının dolabında olması gerektiği söylenir. Fendi, Roberto Cavalli, Versace gibi tasarımcılar da böyle düşünüyor olmalı ki, sonbahar-kış kreasyonlarında kürkün vahşiliği ve seksapelinden vazgeçemediler. Grunge tarzın etkili olduğu bu yıl sadece kürk değil, renkli ve sıra dışı kuş tüyü palto, etek ve elbiselerde kendini gösteriyor. Oscar de la Renta, Gucci, Erdem ve Proenza Schouler, bu akıma bağlı kalanlardan.

Kitap

Hayallerin ötesinde

Selim İleri, 'İstanbul Hatıralar Kolonyası'nda okuyucuyu romanlarda, şarkılarda ve filmlerde kalmış hayal İstanbul'a götürüyor. Ünlü yazar sizleri, çocukluğunun sonbahar mevsimlerinde, 1950 yılının İstanbul'unda, büyülü bir yolculuğa davet ediyor.

Kitap

Yemek aşkı

Ona göre aşçılık, sihirbazlık değil, renkli ve serüvenlerle örülmüş bir yol. O, mesleğine âşık biri. Bu nedenle kendi deyimiyle; bıçak kesikleriyle dolu ellerle, saatlerce en iyi tadı yakalamaya çalışıyor. Murat Bozok, 'Mimolett' adlı kitabında en büyük tutkusunu, aşçılığı anlatıyor. Adını, Bozok'un ilk restoranından alan kitap, ağzının tadını bilen ve yemek yemekten zevk alan herkes için bir rehber niteliğinde.

Konser

Melek sesli Jehan Barbur

'Gidersen', 'Seni Seviyorum', 'Eskiden' ve 'Aşk Hiç Biter Mi?'... Bu şarkılardan birinde kendinizi buluyor veya Türk müziğinin en önemli seslerinden Jehan Barbur'u dinlemek istiyorsanız; Ghetto, 30 Ekim Çarşamba akşamı sizi bekliyor. Müzikal yolculuğuna 'Sarı' albümüyle devam eden Barbur, eski ve yeni şarkılarıyla yine herkesi büyülemeye hazırlanıyor.

Sergi

Bienal heyecanı

Çağdaş sanatın en büyük destekçilerinden Borusan Contemporary, 13'üncü İstanbul Bienal'ini iki farklı sergiyle kutluyor. Uluslararası alanda tanınmış sanatçı Rafael Lozano-Hemmer'in eserlerinden oluşan 'Vicious Circular Breathing' ile Borusan Çağdaş Sanat Koleksiyonu'ndan bir seçkiden oluşan 'Segment #4'ü, Perili Köşk'te ziyaret edebilirsiniz. Bu iki sergi, 20 Ekim'de sona erecek Bienal'den sonra da, 16 Şubat tarihine kadar çağdaş sanatın dinamizmini İstanbul'a taşımayı sürdürecek.

Sergi

'Zevkli rezalet'

Ressam Olgu Ülkenciler, dördüncü kişisel sergisi 'Zevkli Rezalet'te sizleri sanatın parodi, zevk ve sefahat çağına götürecek. "Her Barok'un bir moderni de vardır!" diyen Ülkenciler, kitlenin genel eğilimleri içinden sanata bakıyor. İstanbul'daki etkinliklerin dışında Güney Kore'den Avusturya'ya çeşitli karma sergilere katılan Ülkenciler'in sergisi 'Zevkli Rezalet'i, 26 Ekim'e kadar Akaretler C.A.M. Galeri'de gezebilirsiniz.

Caz esintisi

Snoop Dogg, Erykah Badu, Beyoncé, Justin Timberlake, Morcheeba, Timbaland ve Marcus Miller... Dünyaca ünlü bu isimler, Teksas kökenli caz-funk topluluğu Snarky Puppy'nin birlikte çalıştığı yıldızlardan sadece bazıları. Son albümleri 'groundUP'ı geçtiğimiz yıl yayımlayan grup, Garanti Caz Yeşili kapsamında 23 Ekim akşamı, Salon izleyicilerine etkileyici bir performans sunacak.

Konser

Elveda, yüksek sosyete

Oscar ödüllü Cate Blanchett, usta yönetmen Woody Allen'ın gelgitli, histerik ve ikonik kadınları arasına girdi. Avustralyalı oyuncu 'Blue Jasmine'de, en tepedeyken San Francisco'nun aşağı mahallelerindeki korkunç yaşama geçiyor. Allen'ın Avrupa turundan sonra, evine geri döndüğü filmde Jasmine olarak karşımıza çıkan Blanchett'e Alec Baldwin, Sally Hawkins ve Peter Sarsgaard eşlik ediyor. 'Blue Jasmine', pek çok eleştirmene göre usta yönetmenin son yıllardaki en iyi filmi!

Sinema

Karanlık boşluk

Oscar tahminleri bu yıl erken başladı. 'Kör Nokta' ile altın heykelciği evine götüren Sandra Bullock, Türkiye'de 11 Ekim'de vizyona girecek 'Yerçekimi' ile bu yılın en güçlü adaylarından. Herkes onun performansını konuşurken, Alfonso Cuarón'un yönettiği bu film de en iyi uzay temalı yapımlar arasında gösteriliyor. Bullock'un George Clooney'le başrolleri paylaştığı 'Yerçekimi', sizleri uzayın uçsuz bucaksız derinliklerine çekecek.

Sinema

Aykırı İkili İstanbul'da!

Fotoğrafta aykırılığı en iyi onlar bilirler: Inez ve Vinoodh. Güzellik, zarafet ve sadelik kavramlarını sıra dışı halleriyle yeniden yorumlayan Hollandalı ikilinin fotoğrafladığı isimler arasında James Franco, Tilda Swinton, Lana Del Rey, Lady Gaga ve Lana Del Rey de bulunuyor. İstanbul'74 ile Gagosian Galeri ortaklığıyla gerçekleştirilen sergiyi 23 Ekim'e kadar gezebilirsiniz.

Sergi

Aşkın bütün halleri

Türk polisiye edebiyatı denilince akla ilk onun ismi geliyor: Ahmet Ümit. Tiyatro Ak'la Kara, yeni sezonu ünlü yazarın oyunlaştırdığı 'Aşk Köpekliktir'le açıyor. 5 Ekim'de dünya prömiyerini yapacak oyunda aşkın bütün hallerine tanık olacaksınız. Aşkın, imkânsızı ümit etmek olduğunu anlatan eserde Fatih Gülnar, Füsun Kostak ve Özgür Özdural gibi isimler rol alıyor.

Tiyatro

Textile companies rushing into the energy market

As is the case around the world, Turkey's energy needs are increasingly growing. To prevent an energy crisis, the country will require 130 billion dollars in investments by 2020.

Many businesspeople that have seen the potential in the energy market have begun making investments in the sector, either by entering from other sectors or by entering the sector as a completely new player. The big actors in this rush include groups like Koç, Sabancı, Zorlu, Enka, Akkök and Sanko, but this is not an exhaustive list of the companies that began their operations in the textile sector before attempting to try their hand in the energy market as a new area of operations. Çalık, Türkerler, Sanko, Boydak, Tema, Akbaş, Şahinler, Akkök, Erenler and other similar firms have all invested billions of dollars in the industry.

Cotton production weakening with each passing year

Demand for the base material in clothing, cotton, is growing with every passing year, but due to instability in the price of the commodity, there has been a reduction in the amount of areas under cultivation in many countries, including Turkey. As such, Turkey is only able to produce 600,000 tons of the total 1.35 million tons of cotton that is demanded every year. According to data from the Turkish Statistical Institute (TÜİK), Turkey produced around 988,000 tons of cotton in 2002.

With its production figures forecast to total around just 600,000 tons this year, Turkey is expected to import 2 billion dollars' worth of cotton by the end of 2013.

Give that cotton is one of the most strategic products of a textile-producing country like Turkey, 2013 is shaping up to be another disappointing year for producers in sharp contrast to previous years; this is because the prices for cotton, which are currently at around two dollars, are expected to range only between two and four dollars once the season opens in October. All in all, this picture suggests that the amount of land under cultivation will also decrease in the coming years.

According to the Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO), Turkey imports the second-most cotton in the world behind China. Turkey imported 900,000 tons of cotton in 2010 at a cost of 1.7 billion dollars, as well as 1 million tons of the commodity in 10 months of 2012 at a cost of 1.9 billion dollars, according to the UN body's data. The United States, meanwhile, is expected to provide the lion's share of the 2 billion dollars' worth of Turkish cotton imports this year.

A new era in our association

The 23rd Annual General Meeting of the Turkish Textile Employers' Association, which was founded in 1961 and is one of the most longstanding organizations in Turkish industry, was held April 27 and 28 at our headquarters in Istanbul. At the congress, Muharrem Kayhan was elected as chairman of the association in a large vote during which a single list was presented to the members. As he had announced during the previous election, our chairman of 41 years, Halit Narin, chose not to run for the position again in April, but representatives of the textile industry did honor Narin for his years of service by naming him as honorary president. The board was elected on the first day of the General Meeting, with Ömer Tuğrul İnançer being chosen as chairman and Ahmet Aydın and Hakan Öker being selected as members. The congress subsequently selected the permanent and deputy members of the administration, auditing, discipline and information boards. In the process, Muharrem Kayhan was responsible for determining the lists.

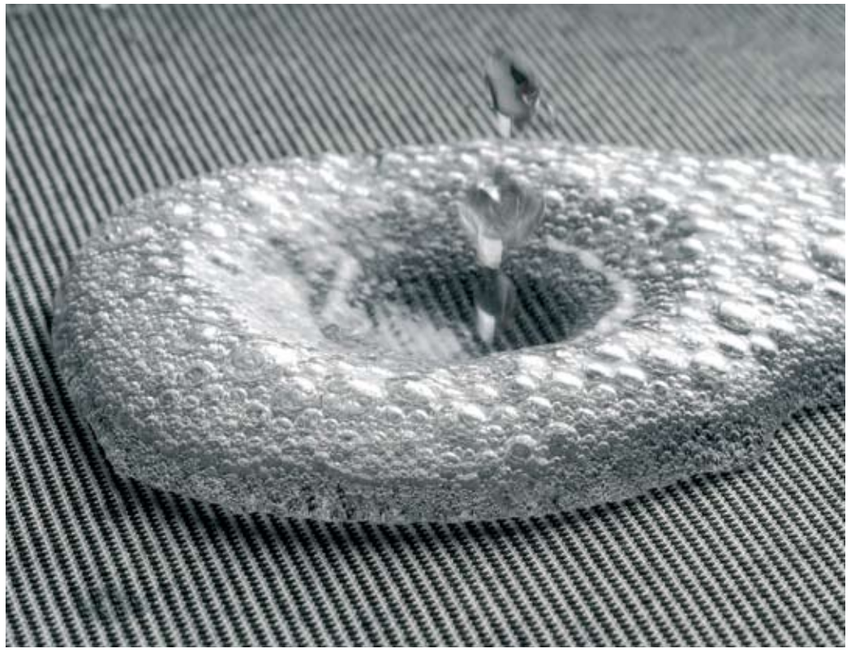

Growth in exports of hi-tech textiles

Anti-sweat and anti-stain shirts, cooling pants, sound-proof curtains and much more – recent advancements in technology and changes in people's living standards have increased the interest in hi-tech textiles. Turkey is likewise no stranger to the increased interest in the hi-tech textile sector, which is worth 200 billion dollars worldwide, having exported hi-tech textiles valued at 1.5 billion dollars last year; this year, the aim is to export 2 billion dollars' worth. While only one or two companies were involved in this sector in the 2000s, some 200 plus firms are now active in this industry.

Turkey has begun attracting foreign investment in the hi-tech textile sector, with reports that India's Birla Group will soon begin production of viscon in Osmaniye in what would be a Turkish first. At the same time, there are suggestions that 3M, a US firm, is preparing to invest in Turkey's hi-tech textile sector. Turkey has been earmarked for such attention due to its proximity to Europe and the fact that these companies are already centers of investment.

EKİM 2013

THE MERCHANDISE MART INTERNATIONAL ANTIQUES FAIR
01.10.2013-04.10.2013
Şikago (ABD)
Ev dekorasyonu, tekstil, halı.

INTERSTOFF ASIA
01.10.2013-03.10.2013
Hong Kong (Çin)
Tekstil fuarı.

33. BELTEXLEGPROM
01.10.2013-04.10.2013
Minsk (Belarus)
Tekstil fuarı.

29. BELTEXLEGPROM ULUSLARARASI TEKSTİL FUARI
02.10.201-05.10.2013
Minsk (Belarus)
Hazır giyim, moda.

INTERSTOFF ASIA ESSENTIAL
03.10.2013-05.10.2013
Hong Kong (Çin)
Tekstil, kumaş, ev tekstili.

FABRICS THREADS ACCESSORIES
03.10.2013-06.10.2013
Kiev (Ukrayna)
Tekstil, kumaş ve ev tekstili.

DESIGN LIVING TENDENCY
03.10.2013-06.10.2013
Kiev (Ukrayna)
Ev tekstili ve mobilya.

ALLTEX-THE WORLD OF TEXTİLE
03.10.2013-06.10.2013
Kiev (Ukrayna)
Tekstil ve kıyafet.

INTERNATIONAL TRADE FAIR FOR TECHNICAL TEXTILES AND NONWOVENS
03.10.2013-05.10.2013
Bombay (Hindistan)
Tekstil fuarı.

INTERNATIONAL FAIR OF TEXTILES, LEATHER AND EQUIPMENT
04.10.2013-06.10.2013
Belgrad (Sırbistan)
Tekstil fuarı.

SIBFURNITURE SIBFURNITECH INTERIORS DESIGN DESIGN
04.10.2013-07.10.2013
Belgrad (Sırbistan)
Mobilya, iç tasarım.

TEXMED
07.10.2013-09.10.2013
Tunus (Tunus)
Giyim, moda.

AMBIENT LJUBLJANA
08.10.2013-13.10.2013
Ljubljana (Slovenya)
Mobilya ve ev tekstili.

FURNITURE
08.10.2013-12.10.2013
Minsk (Belarus)
Mobilya, mobilya-aksesuar, iç dekorasyon, yer kaplamaları.

GFIW- GUANGZHOU FASHION WEEK
08.10.2013-08.12.2013
Guangzhou (Çin)
Hazır giyim.

CHIC LADY SHOW 2013
09.10.2013-12.10.2013
Abu Dabi (BAE)
Moda, hazır giyim.

FILO ASSOSERVIZI BIELLA SRL
10.10.2013-12.10.2013
Milano (İtalya)
Tekstil fuarı.

FASHION INDUSTRY
10.10.2013-13.10.2013
St.Petersburg (Rusya)
Hafif tekstil sanayii.

ANTIQUES AND ART AT PARK AVENUE ARMONY
10.10.2013-13.10.2013
New York (ABD)
Ev dekorasyonu, tekstil, halı.

BALTIC TEXTILE + LEATHER 2013
11.10.2013-13.10.2013
Vilnius (Litvanya)
Tekstil, konfeksiyon, iş kıyafetleri ve deri.

JET EXPO 2013
11.10.2013-14.10.2013
Paris (Fransa)
Tekstil ve tekstil makineleri, hazır giyim.

FASHION FAIR
11.10.2013-13.10.2013
Helsinki (Finlandiya)
Hazır giyim, moda, sağlık, güzellik ürünleri.

MUOTI - FASHION
11.10.2013-13.10.2013
Helsinki (Finlandiya)
Hazır giyim ve tekstil.

COUTURE BRIDAL WEEK
12.10.2013-14.10.2013
New York (ABD)
Hazır giyim.

MODA & TEXTILE AUTUMN (FORMERLY SIBFASHION SIBTEXTILE)
12.10.2013-15.10.2013
Novosibirsk (Rusya)
Giyim, moda.

AOC SYMPOSIUM & CONVENTION
13.10.2013-18.10.2013
Phoenix (ABD)
Savunma fuarı.

D&A
15.10.2013-17.10.2013
Los Angeles (ABD)
Hazır giyim.

ABC KIDS EXPO
15.10.2013-18.10.2013
Las Vegas (ABD)
Çocuk giyim, genç mobilyası, bebek eşyaları.

D&A (DESIGNERS AND AGENT)
15.10.2013-17.10.2013
New York (ABD)
Hazır giyim.

BIG+BIH - BANGKOK INTERNATIONAL GIFTS & HOUSEWARES FAIR
16.10.2013-19.10.2013
Bangkok (Tayland)
Hediye saat, mücevher, oyuncak ve ev tekstil.

ULUSLARARASI MANILA F.A.M.E
17.10.2013-20.10.2013
Manila (Filipinler)
Tekstil ve konfeksiyon, mobilya, ev dekorasyonu, tatil ve hediyelik eşyalar fuarı.

THE ELLIS BOSTON ANIQUE SHOW
17.10.2013-20.10.2013
Boston (ABD)
Ev dekorasyonu.

YARN EXPO AUTUMN
21.10.2013-23.10.2013
Şanghay (Çin)
Tekstil fuarı.

INTERTEXTILE SHANGAI APAREL FABRICS
21.10.2013-24.10.2013
Şanghay (Çin)
Tekstil-kumaş.

THE INTERNATIONAL ART & DESIGN SHOW
21.10.2013-27.10.2013
New York (ABD)
Ev dekorasyonu, tekstil, halı.

LA INTERNATIONAL TEXTILE SHOW
22.10.2013-24.10.2013
Los Angeles (ABD)
Tekstil fuarı.

9. INTERFILIERE SHANGHAI
22.10.2013-23.10.2013
Şanghay (Çin)
Tekstil, hazır giyim.

LONDON FAST FASHION TOUR
23.10.2013-24.10.2013
Londra (İngiltere)
Moda fuarı.

JAPANTEX
23.10.2013-25.10.2013
Tokyo (Japonya)
Ev tekstili, iç mekân.

CENTRAL ASIA HOME
23.10.2013-26.10.2013
Almatı (Kazakistan)
Ev tekstili, mobilya, halı, iç aydınlatma, banyo ve mutfak.

IFAI EXPO 2013
23.10.2013-25.10.2013
Orlando (ABD)
Tekstil, tekstil makineleri.

SHANGHAI INTERNATIONAL NONWOVENS CONFERENCE & EXHIBITION
23.10.2013-25.10.2013
Şanghay (Çin)
Nonwoven ve teknik tekstil.

PREMIERE VISION DENIM CHINA ASIA
23.10.2013-24.10.2013
Şanghay (Çin)
Tekstil, hazır giyim ve denim.

EXPO TEXTIL - TEXMODA PERU
24.10.2013-27.10.2013
Lima (Peru)
Giyim fuarı.

TEXTECH EXPO
24.10.2013-26.10.2013
Cakarta (Endonezya)
Tekstil makinaları ve yan sanayi fuarı.

TEXTECH INTERNATIONAL EXPO
24.10.2013-26.10.2013
Dakka (Bangladeş)
Tekstil ve tekstil makineleri, makine.

PREMIERE VISION TOKYO /JITAC
25.10.2013-27.10.2013
Tokyo (Japonya)
Tekstil, kumaş.

THE SAN FRANCISCO FALL ANTIQUE SHOW
25.10.2013-28.10.2013
San Francisco (ABD)
Ev dekorasyonu,tekstil, halı.

17. IRANTEXTILES ULUSLARARASI TEKSTİL VE KONFEKSİYON FUARI
26.10.2013-29.10.2013
Tahran (İran)
Tekstil ve ev tekstili

LONDON GARMENTS EXPO
27.10.2013-29.10.2013
Londra (İngiltere)
Tekstil, hazır giyim ve kumaş.

CHILDREN EXPO
29.10.2013-31.10.2013
Yekaterinburg (Rusya)
Tekstil, hazır giyim, çocuk ürünleri.

KASIM 2013

INTERSELECTION
02.11.2013-04.11.2013
Paris (Fransa)
Hazır giyim, moda ve aksesuar.

DEFENCE AND SECURITY 2013
04.11.2013-07.11.2013
Bangkok (Tayland)
Savunma ve güvenlik.

KORTEX
06.11.2013-09.11.2013
Daegu (G.Kore)
Tekstil, tekstil makinaları.

FAST FASHION TOUR
07.11.2013-08.11.2013
Londra (İngiltere)
Dokuma ve örme hazır giyim, aksesuar.

DALLAS INTERNATIONAL ART, ANTIQUE & JEWELERY SHOW
07.11.2013-11.11.2013
Dallas (ABD)
Ev dekorasyonu.

INTERNATIONAL FAIR OF CUTTON PRODUCTS OF TURKMENISTAN
07.11.2013-09.11.2013
Aşkabat (Türkmenistan)
Tekstil fuarı.

HISTORIC ALEXANDRIA ANTIQUE SHOW
11.11.2013-13.11.2013
Alexandria (ABD)
Ev dekorasyonu, tekstil, halı.

WINTER OLYMPIA INTERNATIONAL ART AND ANTIQUES FAIR
12.11.2013-18.11.2013
Londra (İngiltere)
Ev dekorasyonu, halı.

INDEX
12.11.2013-14.11.2013
Cidde (S. Arabistan)
Mobilya ve dekorasyon .

FILTRATION
13.11.2013-15.11.2013
Şikago (ABD)
Teknik tekstil.

IMPORT SHOP BERLIN
13.11.2013-17.11.2013
Berlin (Almanya)
Tüketici malları, tekstil, deri, ayakkabı, halı ve seramik, hediyelik eşya vb.

BLACK SEA LETEX - INTERNATIONAL TRADE FAIR
14.11.2013-17.11.2013
Kişinev (Moldova)
Tekstil ve giyim makineleri.

MOLDOVA FASHION EXPO
14.11.2013-17.11.2013
Kişinev (Moldova)
Hazır giyim, tekstil makineleri ve hammadde.

CHIBIMART INVERNO
15.11.2013-18.11.2013
Milano (İtalya)
Moda, aksesuvar, bijuteri.

MEBEL 2013
18.11.2013-22.11.2013
Moskova (Rusya)
Mobilya fuarı.

MILIPOL - INTERNATIONAL EXHIBITION OF INTERNAL SECURITY
19.11.2013-22.11.2013
Paris (Fransa)
Savunma fuarı.

BCN RAIL INTERNATIONAL RAILWAY INDUSTRY SHOW
19.11.2013-21.11.2013
Barselona (İspanya)
Demiryolu fuarı.

TEXCARE ASIA
19.11.2013-21.11.2013
Şanghay (Çin)
Tekstil makine ve ekipmanları.

VTG 2013
21.11.2013-24.11.2013 Ho Chi Minh (Vietnam)
Tekstil ve makineleri.

15. ATF
21.11.2013-23.11.2013
Cape Town (G.Afrika)
Hazır giyim, tekstil ve ayakkabı.

PITTI IMMAGINE MODAPRIMA
23.11.2013-25.11.2013
Floransa (İtalya)
Giyim ve moda.

NT AND TT SHOW BRAZIL 2013
26.11.2013-28.11.2013
Sao Paulo (Brezilya)
Tekstil, tekstil makineleri ve teknolojileri.

TISSU PREMIER-EUROPEAN FABRIC PREVIEW
27.11.2013-28.11.2013
Lille (Fransa)
Tekstil, giyim, iç giyim ve ev tekstili.

DENİM BY PREMIERE VISION
28.11.2013-29.11.2013
Paris (Fransa)
Kumaş fuarı.

NEW LOOK 2013
28.11.2013-03.12.2013
Al Ain (BAE)
Tekstil, hazır giyim.

PREMIERE VISION DENIM BY
28.11.2013-29.11.2013
Paris (Fransa)
Tekstil, hazır giyim ve denim.

ARALIK 2013

INDIA ITME 2013
02.12.2013-07.12.2013
Bombay (Hindistan)
Tekstil fuarı.

CLOTHESHOW LIVE
02.12.2013-07.12.2013
Birmingham (İngiltere)
Giyim, moda.

EUROMOLD 2013
03.12.2013-06.12.2013
Frankfurt (Almanya)
Ev eşyaları, aydınlatma, dekorasyon.

BRIDEX 2013
03.12.2013-07.12.2013
Jerudong (Brunei)
Savunma sanayi.

THE HOME SHOW
09.12.2013-11.12.2013
Muskat (Umman)
Ev dekorasyon.

MOTHER, BABY AND CHILD SHOW
12.12.2013-14.12.2013
Dubai (BAE)
Bebek, çocuk ürünleri.

INT FURNITURE SALON
12.12.2013-15.12.2013
Tiflis (Gürcistan)
Mobilya ve ev tekstili.

Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası

Metrocity A Ofis Blok Büyükdere Cad. No: 171 K.19 34330 1. Levent - İstanbul
Tel: (0212) 344 07 77 (Pbx) Fax: (0212) 344 07 66-67
www.tekstilisveren.org.tr info@tekstilisveren.org.tr